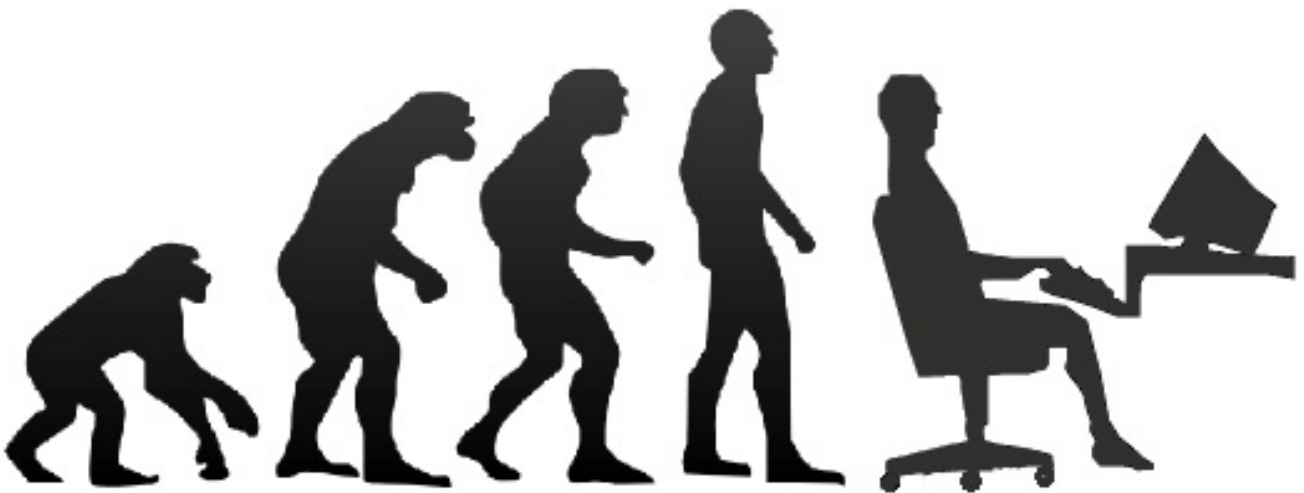

▶▶ FLASHBACK FWD

▶▶FLASHBACK FWD

ADAM KOSKELAINEN, ALEXANDER DOMINICI, SAMIR YOSUFI

JOURNALISTPROGRAMMET
JMG – INSTITUTIONEN FÖR JOURNALISTIK, MEDIER OCH KOMMUNIKATION
GÖTEBORGS UNIVERSITET
VT-2011
HANDLEDARE: BRITT BÖRJESSON

KONTAKT:

adam.koskelainen@gmail.com, alexanderdominici@gmail.com, samir.yosufi@gmail.com

OMSLAG: ADAM KOSKELAINEN

INNEHÅLL

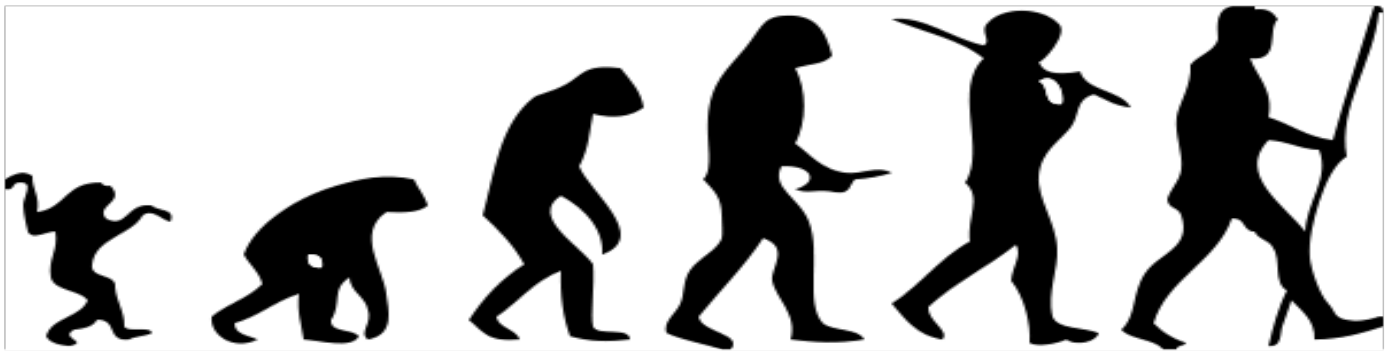

BILD: WIKIMEDIA COMMONS

■ BAKGRUND, TEORI OCH METOD

Johnny B. Goode.....	4	Granskaren.....	23
Vår ståndpunkt.....	5	Andra sidan.....	25
Fienden.....	6	Researchern.....	32
Att analysera.....	8	Oraklet.....	35
Vad är Flashback?.....	10	Att plocka russin.....	37

■ RESULTAT OCH ANALYS

Grisen är ren.....	12	Diskussionen.....	39
Bjästa for dummies.....	15	Att tolka en roll.....	45
Korten på bordet.....	18		

■ SAMTAL

“Crowdsourcing, det vackraste som finns”....	20
--	----

■ SAMMANFATTNING

Vad vi kom fram till.....	48
x =.....	51

JOHNNY B. GOODE

FOTO: WIKIMEDIA COMMONS

Skulle man göra en Wikipedia-sökning på rock 'n roll är Elvis Presleys ansikte det första som dyker upp. Inte så konstigt, då de flesta skulle hävda att han också var genrens anfader. Olyckligt nog är det antagandet fel, det finns otaliga namn som var där före och satte igång den rörelse som kom att bli rock 'n roll. Chuck Berry är ett, Buddy Holly ett annat. Varför minns man då Elvis bäst? Paketering.

Våren 2010 sänder Uppdrag Granskning reportaget "Den andra våldtåkten", som handlar om våldtåkten i Bjästa och dess efterspel. Omkring tre månader tidigare, i december 2009, startas en tråd på Flashback forum, som avser att behandla den våldtåkt-dömde pojkens skuld. Tråden blir snabbt en av de mest aktiva och relativt tidigt när man liknande

slutsatser som Uppdrag Granskning gör tre månader senare.

De som följt Flashback-tråden kände antagligen igen sig i Uppdrag Gransknings reportage, kronologin gick till största delen hand i hand. Egentligen är inte det särskilt märkligt, men vissa vill hävda att Flashback var först, att scoopet var deras. Journalisterna Yasmine El Rafie och Carl Fridh Kleberg gick i dessa tankar och föreslog därför i våras att Bjästa-tråden på Flashback forum skulle nomineras till en guldspade. Någon nominering blev det inte, däremot blossade debatten om forum, crowdsourcing och sociala medier upp i den ankdamm som är svensk journalistik.

Avsikten med detta magasin var till en början att ge en fördjupad bild av Flashback forum och dess eventuella samspel med svensk

media. Ganska snart insåg vi dock att Flashback är ett symptom på en pågående förändring av det journalistiska arbetssättet. Crowdsourcing och forum, vilket värde har dessa företeelser som journalistiska verktyg? Hur går egentligen processen i en forumtråd till? Och vad kan detta innebära för framtida journalistik? Med utgångspunkt i Bjästa-tråden har vi för avsikt att besvara dessa frågor.

Elvis i all ära. Det här magasinet handlar inte om dem som står längst fram i rampljuset och tar emot de fina priserna. Nej, här fokuserar vi på Chuck, Buddy, Bo och de andra, de som bakom kulisserna utför samma arbete, men med negligering istället för priser som belöning.

AD, AK, SY

VÅR STÅNDPUNKT:

Flashback är journalistik. Det är åtminstone vad vi utgått ifrån i våra undersökningar, men inte utan grund. Här är de nio element som enligt medieforskarna Bill Kovach och Tom Rosenstiel är grundläggande för journalistik:

1. Journalistikens första plikt är den gentemot sanningen.
2. Dess lojalitet skall riktas mot medborgarna.
3. Den är framförallt en verifikationsdisciplin.
4. Dess utövare måste vara oberoende från dem de täcker.
5. Den måste verka som en självständig granskare av makten.
6. Den måste erbjuda ett offentligt forum för debatt och kompromiss.
7. Den måste sträva efter att göra det viktiga intressant och relevant.
8. Den måste göra nyheterna förståeliga och presentera dem på ett proportionellt sätt.
9. Dess utövare måste tillåtas att följa sitt samvete i arbetet.

Våra undersökningar av forumet gör gällande att nästan varanda en av punkterna uppfylls. I olika hög grad givetvis - och med viss reservation vad gäller presentation och paketering. Men ändå. Dessutom har vi sett att Flashback i många hänseenden har större möjlighet att uppfylla kriterierna än annan media.

Många vi har pratat med om Flashback har instinktivt svarat något i stil med:

– Ja, alla sociala medier är intressanta.

...med innebörden att de har konton på twitter och facebook. Men Flashback representerar någonting annat. Flashback är inte i första hand forum för dig som vill publicera bilder på din hund. Eller det ljuvliga surdegsbrödet du har bakat. Tvärtom är jag-perspektivet väldigt nedtonat och skribenterna bedöms på ungefär samma sätt som journalister i en dagstidning.

Den kunskap och analysförmåga; de tendenser och åsikter; den historik och nivå en Flashbackanvändare har – det är kriterierna som fastställer trovärdigheten.

Det skall sägas att vår teori om att Flashback kan klassas som journalistik kan ifrågasättas, och det gör vi inte minst själva i det här magasinet. Kravet på proportionalitet i Kovach och Rosensteils lista är till exempel något som Flashback inte så ofta lever upp till.

Men det andra finns där. Tro oss. Och förhoppningsvis kan vi förklara det för er.

AK, AD, SY

”Vi har inte längre råd att betrakta nyheter som handelsvaror, kontrollerade av stora institutioner” proklamerar medieforskaren Dan Gillmor i sitt manifest ”We the Media”. Journalistik står inför en förändringens våg, från en traditionellt rotad struktur med ingrodda hierarkier, till en gräsrotsrörelse i demokratins tecken. Det handlar alltså om medborgarjournalistik, som med teknikens hjälp inte längre är en möjlighet i fjärran utan en pågående revolution.

FIENDEN

TEXT: SAMIR YOSUFI

FOTO: WIKIMEDIA COMMONS

Det må låta storslaget, men faktum är att Dan Gillmor inte är ensam i sina tankbanor. I ”Alternative Media” spår Chris Atton, även han inflytelserik medievetare, en deprofessionalisering av journalistyrket till följd av den tekniska utvecklingen. Och det är just den, utvecklingen, som tillsammans med antagandet; vem som helst kan utföra ett journalistiskt arbete, är förutsättningen för denna rörelse.

Det är en sorts ansiktslyftning av det journalistiska arbetet som vi talar om här. Eller som Gillmor skriver; en evolution. Journalistik som predikan är den gamla modellen, journalistik som ett samtal eller ett seminarium är den nya. Att sprida information och opinion kräver ju inte längre särskilt stora resurser, mediekonsumenter kan på ett helt annat sätt delta i journalistiken genom bloggar, tweets och just forum.

Det bryter givetvis upp de gamla rollerna, såväl de journalistiska som de publika. Nyhetsmakarna börjar inse den resurs mediepubliken utgör, att de inte längre är passiva mottagare utan i allra högsta grad deltagare i nyhetsflödet. Mediepubliken är lika mycket de etablerade nyhetsföretagens bittra motståndare, som värdefulla samarbetspartners. Publiken kan oftast mer, både handlingskraftigt och kunskapsmässigt, än vad den enskilde journalisten kan.

Gillmor går till och med så långt att han hävdar att journalister antingen nyttjar det verktyg medborgarjournalistiken innebär, eller förpassas till historien.

Det handlar alltså inte om att forumskribenter tar över journalisternas arbeten. Det handlar om ett informationsutbyte, en symbios mellan medieföretagen och dess publik.

Varför tar vi upp det här? För att Flashback är teorin genomförd i praktiken. Ett internetforum, en stor skara anonyma mediekonsumenter, som i yttrandefrihetens namn ägnar sig åt journalistik. Åtminstone delvis. Åtminstone i tråden om Bjästa-fallen. Det är en oslipad diamant, förutsättningarna finns där, men än är inte Flashback framme.

Orsakerna är många; misstro, motvilja, okunskap kanske de viktigaste. Det går ju inte att komma ifrån det ”icke-journalistiska” innehållet på forumet, det som behandlar det politiskt korrekta samhällets gråzoner. Det räcker för att obekanta besökare ska rygga tillbaka. Bristande kunskap i nätanvändning är givetvis en lättförklarlig faktor, men det är väl orimligt att yrkesverksamma journalister inte ska kunna nyttja världens största arbetsverktyg?

Sara Platon och Mark Dueze har forskat om Indymedia, ett nyhetsförmedlande forum drivet av användarna själva. Likhetera med Flashback är slående, vi kan alltså tala om en motsvarighet. Skillnaden de båda forumen emellan är dock att Indymedia hunnit betydligt längre, man är en del av mediasfären. Däremot har man inte gjort särskilt mycket annorlunda än det svenska lillasyskonet. Man har avdelningar för mer kontroversiella ämnen och man har moderatörer som deltar i flödet utan att ändra riktning på det. Samtidigt som deltagarna själva strävar efter en slags självsanering, en anpassning i tilltal och innehåll, för att det ska likna det traditionella medieuttry-

cket. Och även denna ansträngning går att finna på Flashback forum.

Det finns fler exempel än så, BBC, Microsoft liksom amerikanska dagstidningar, har alla satsat på forum där konsumenterna själva fått en plats att delta i det journalistiska arbetet. Tanken bakom är mycket simpel, ju fler som aktiverar sig, desto större blir genomslagskraften. Ju fler som exempelvis granskar politikerna i hemkommunen, desto bredare blir resultatet. Desto fler blir tipsen och ingångarna.

Det handlar alltså inte om fler kockar som lagar en sämre soppa, utan fler som preparerar i köket innan kocken anländer.

Samtliga författare som forskat i vår fråga, den om medborgarjournalistik, understryker vikten av att de etablerade medieföretagen börjar blicka framåt. Hierarki och ekonomi, med andra ord företagets politik, har inneburit en konservatism inför förändringar och en bekvämlighet gentemot det föråldrade. Den tekniska utvecklingen kommer inte avta, det medborgerliga engagemanget förhoppningsvis likaså.

Slutsatsen; journalistikens värsta fiende är journalistiken själv. ■

En halv miljon anonyma användare, ett aldrig sinande flöde av information. Att som oinsatt försöka bringa ordning i det som händer på Flashback, kan kräva lika mycket arbete som för en färgblind att lösa Rubiks kub.

ATT ANALYSERA

TEXT: AD, AK, SY

Vår ambition är att i siffror belysa innehållet i tråden om Bjästa-fallet. Så hur ska man egentligen bära sig åt för att knäcka denna nöt? Enklast blir det om man använder en nötknäppare och i vårt fall utgör de båda handtagen ett pressetiskt, respektive ett källkritiskt perspektiv.

Pressetik därför att Flashback är känt för sin totala öppenhet, yttrandefrihet och ibland hårda ton. I jakten på sanningen, eller bara en reaktion, är namn- och bildpublicering inget ovanligt på forumet. Källkritik därför att det just handlar om ett forum, med anonyma användare, som oftare ägnar sig åt åsiktsutbyten än ren fakta.

De svenska publicitetsreglerna och den inneboende etiken på Flashback är knappast två institutioner som överlappar varandra, snarare är de varandras motpoler. Medan pressetiken verkar för att skydda privatlivets helgd och att inte döma en ännu inte dömd, råder det motsatta på forumet. I vår granskning av Bjästa-materialet har vi dock utgått från just publicitetsreglerna för att kunna göra en pressetisk bedömning av trådens innehåll.

Susanne Wigorts Yngvesson be-

handlar, i sin avhandling "Den moraliska journalisten", teorin om konsekvensneutralitet. Vi utgår från detta synsätt, för att kunna placera in Flashback i ett pressetiskt fack. Sanningen är central i detta begrepp, den är en journalistisk plikt. Publiceras ska det som är sant och relevant, oavsett de konsekvenser det kan innebära. Journalisten ska heller inte ta de svagas parti, utan förhålla sig genomgående objektivt.

Det ska också nämnas att denna teori inte är huggen i sten, det finns lika många definitioner av den som det finns utövare. Att då applicera ett konsekvensneutralt synsätt på Flashback är inte självklart, det finns för många aktiva skribenter för att kunna generalisera. Men sanningen som plikt, utan hänsyn, är ett genomgående tema på forumet, samtidigt som innehållet i Bjästa-tråden inte alltid är relevant eller objektivt. Vi ser alltså en slags hybrid på Flashback, där verksamheten ordagrant är konsekvensneutral, men inte omfattas hundraprocentigt av teorins avgränsning.

Just sanningens väg på Flashback störs alltså inte av de "hinder" journalistkåren brottas med. Men om sanningen

verkligen är sann är nästa fråga. Ett källkritiskt förhållningssätt är förmodligen inte viktigare någon annanstans än på ett internetforum. Alla sorters agendor, faktauppgifter, åsikter och (o)sanningar flyter omkring som drivved, och egentligen kan man inte lita på någon alls.

"Källkritik för Internet" av Torsten Thurén och Göran Leth utvecklar den traditionella journalistiska källkritiken, till att även omfamna internet. Världsbild och kunskapssyn som tendens, trovärdighet och källans förutsättningar och egenskaper är de nya variablerna, vilka vi använt oss av i vår analys. Kraven på en skribent är därför relativt höga för att ett inlägg ska kunna klassas som källkritiskt oklanderligt, något som inte är särskilt förekommande på Flashback forum.

Med denna pressetiskt och källkritiskt förädlade nötknäppare hoppas vi nu kunna åskådliggöra flödet i Bjästa-tråden på det bästa, nyanserade och tillgängligaste sätt vi kan. ■

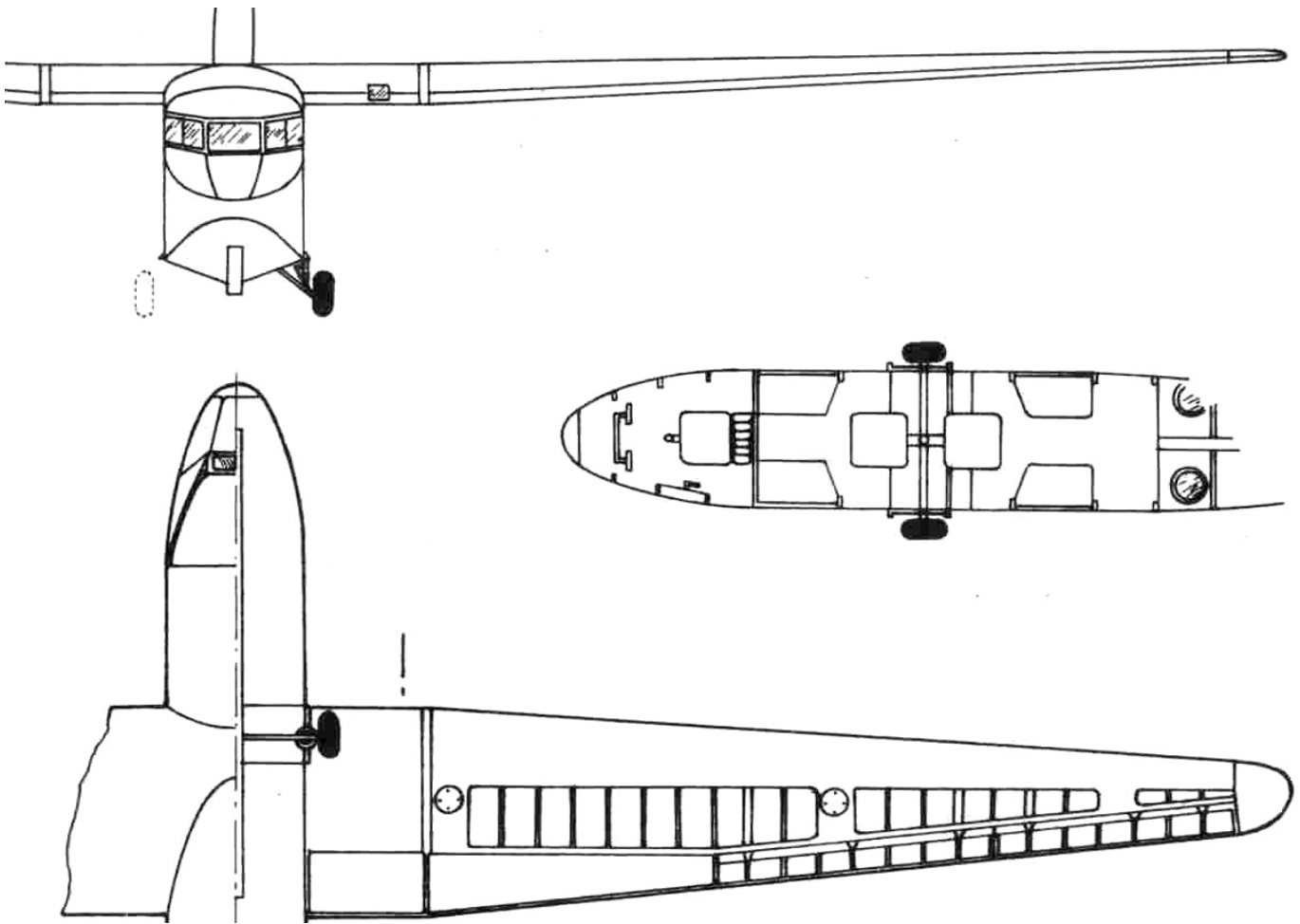

BILD: WIKIMEDIA COMMONS

FAKTA

I undersökningen ingår Flashback-tråden "15-åring i Bjästa dömd för våldtäkt mot barn - Oskyldig!(!?)", inlägg 1 till och med 2292. Det är vid tidpunkten för det sista inlägget som Uppdrag Granskning sänder "Den andra våldtäkten", vilket för oss utgör en definitiv slutpunkt för Bjästa-fallet, såväl rättsligt som medialt.

Samtliga inlägg har därefter granskats utifrån kriterier för tillförande av ny input, typ av input samt källkritisk och pressetisk medvetenhet. Det är framför allt de två sistnämnda variablerna som är bärande i denna undersökning, då de ger oss möjlighet att objektivt värdera trådens innehåll journalistiskt.

Det är alltså ovan nämnda tråd vi refererar till när vi talar om våra resultat, om inget annat anges.

Vidare har intervjuer gjorts med nyhetschefer, eller motsvarande, vid fem av landets största tidningsredaktioner. Där har frågor främst rörande användandet av Flashback forum på respektive redaktion diskuterats.

Slutligen har intervjuer gjorts med experter och/eller yrkesverksamma, då såväl våra resultat, som övriga frågeställningar diskuterats.

VAD ÄR EGENTLIGEN FLASHBACK?

- Idag, 05:19 #1

SY
Medlem ●
Reg: Jan 2008
Inlägg: 16

Flashback startades ursprungligen som tidning av Jan Axelsson år 1993. Tanken var att tidningen skulle ta upp yttringar och åsikter som inte fick utrymme i de traditionella medierna.

RAPPORTERA CITERA
- Idag, 07:00 #2

AK
Medlem ●

Reg: Dec 2009
Inlägg: 995

1995 blev Flashback en sida på nätet efter en livlig debatt om hur tidningen publicerat personuppgifter på kriminella.

År 2000 stängdes sidan dock ner då den blivit en plattform för spridningen av nazistisk propaganda.

Men sidan återuppstod ett år senare fast den här gången med moderatörer som tar bort inlägg som bryter mot lagen. Sidan drivs idag ifrån England för att undvika Sveriges lagstiftningar.

RAPPORTERA CITERA
- Idag, 08:13 #3

AD
Medlem ●
Reg: Jan 2010
Inlägg: 13

Flashback.org är idag ett av Sveriges största internetforum. I skrivande stund (04/14/2011 15:43) finns det 521 178 medlemmar registrerade och över 28 miljoner inlägg skrivna på sidan.

RAPPORTERA CITERA
- Idag, 08:18 #4

AK
Medlem ●
Reg: Jan 2010
Inlägg: 13

Forumet går under parollen "yttrandefrihet på riktigt" vilket innebär att alla diskussioner som inte bryter mot lagen kan diskuteras -- vilket det också görs - på sidan. Bland de 13 olika kategorierna och deras underkategorier kan man hitta allt ifrån Tripp- och rusrapporter till diskussioner kring språk.

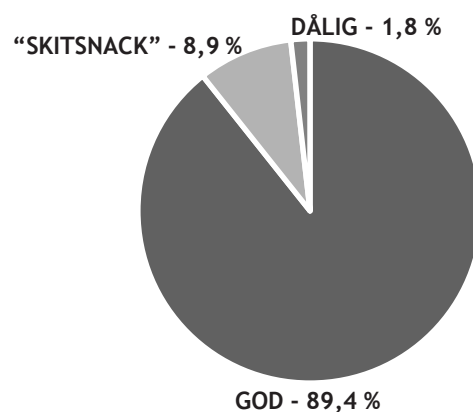
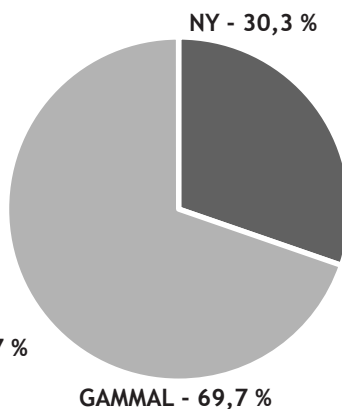
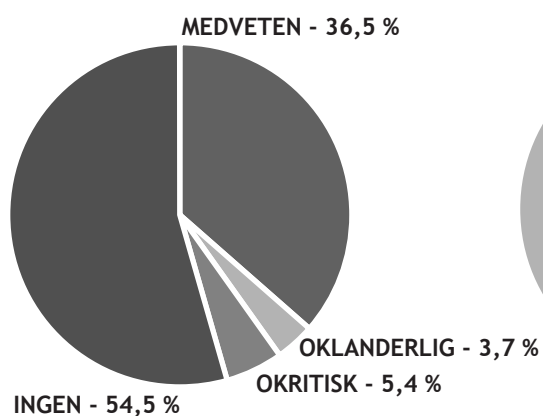
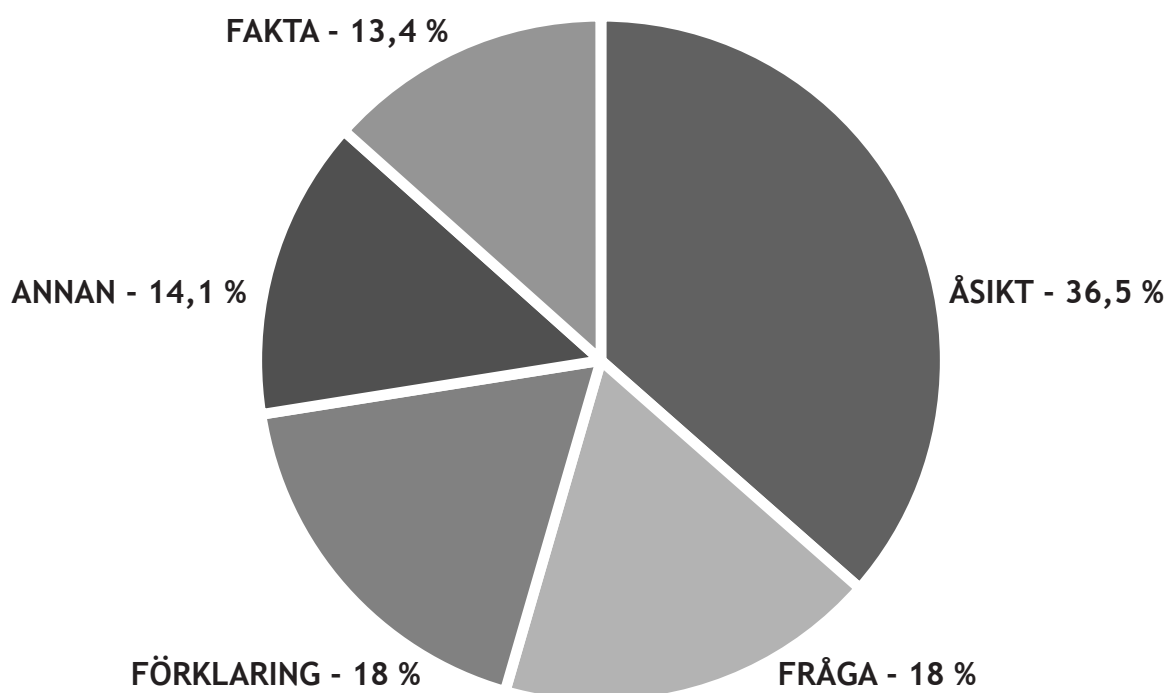
RAPPORTERA CITERA

Flashbacks Bjästa-gräv bryter fördomen om att forumet bara ägnar sig åt skitsnack. Vår granskning visar att endast tio procent av inläggen kan avfärdas som värdelösa. Dessutom strider bara två procent av innehållet mot de svenska publicitetstreglerna.

TEXT: SAMIR YOSUFI

GRAFIK: SAMIR YOSUFI

TYP AV INLÄGG I BJÄSTA-TRÅDEN PÅ FLASHBACK FORUM (%)
N = 2292

KÄLLKRITISK NIVÅ (%)
N=2292

ANDEL NY INPUT (%)
N=2292

PRESSETISK FÖRHÅLLNING (%)
N=2292

GRISEN ÄR REN

Föga överraskande domineras Bjästa-tråden av åsiktsinlägg, vilket stämmer överens med vår bild av forumet som helhet. 37 procent av de 2292 poster vi gått igenom uttrycker någon form av åsikt. Dessa inlägg kan beröra allt från en personlig inställning till någon av huvudpersonerna i fallet, till en reflektion över ett enskilt skeende i något av förhörsprotokollen. En naturlig följd av åsiktsinlägg är såklart bemötanden – och i vårt fall frågor. Ungefär arton procent av posterna i tråden innehåller en tydlig fråga. Nästa steg blir förklaringar och även dessa utgör arton procent av det totala flödet.

Ur en journalistisk, eller grävande, synvinkel bör faktainlägg vara mest intressant. Men faktum är att fakta endast omfattar tretton procent. Det kan dock förklaras om man utgår från devisen att Flashback är ett offentligt samtal. Ytterst sällan går ett samtal ut på att fakta staplas om vartannat, våra siffror visar snarare på att den fakta som presenteras sedan stöps och blöts tills forumskribenterna når ett slags konsensus. Denna företeelse kan också ses som en slags garanti på att felaktig fakta, efter relativt noga utvärdering, kan sällas bort.

Denna bild styrks inte minst om man kikar på andelen ny input i

tråden – det vill säga inlägg som tillför något dittills osagt i sammanhanget. En tredjedel av innehållet i Bjästa-tråden kan klassas som nytt, men det innebär som sagt inte att de resterande inläggen saknar värde, utan är i de allra flesta fall direkta reaktioner på det nya tillskottet.

Ett lika stort som ofrånkomligt problem, när det gäller att tillskansa sig information via nätet, är frågan om källkritik. Att Flashback endast skulle handla om ryktesspridning är dock osant, vår genomgång visar förvisso att strax över hälften av inläggen saknar indikatorer på källkritisk medvetenhet, samtidigt innehåller 41 procent av posterna det motsatta. Kravet på god källkritik är ständigt närvarande på forumet. Till exempel kräver forumskribenterna i regel källhänvisningar omgående av den eller de författare som missat detta, och de källor som presenteras granskas i sin tur av ett flertal skribenter. Vår slutsats är att den källkritiska medvetenheten i Bjästa-tråden till och med är högre än vad våra siffror visar, eftersom man i praktiken inte kommer undan med ogrundad input på forumet. Skulle du som skribent, efter upprepade krav från det övriga forumet, inte hänvisa till källa blir du snart avfärdad från samtalet.

Vårt sista undersökningsområde är den pressetiska nivån i tråden. Den är intressant, dels för Flashbacks något vassare hållning än publicistreglernas, dels för att just tonen och innehållet på forumet är okänt. För att kunna göra en utvärdering är det just publicistreglerna som ligger till grund för vår granskning och därför är det något överraskande endast två procent, eller 41 poster, i Bjästa-tråden som strider mot dessa. Då handlar det oftast om namn- och bildpublicering på privatpersoner. Samtidigt kunde vi notera en ansträngning från skribenternas sida för att offrens namn i Bjästa-fallet inte publicerades och att deras namn maskades från handlingar.

Vidare kan 203 poster klassas som ”skitsnack”, det vill säga att skribenten far med osanning eller smädar övriga inblandade. Det innebär alltså att 90 procent av de 2292 posterna som vi granskat är fria från antingen pressetiska frågetecken eller ohysad samtalsnivå. Upprätthållandet fungerar likt den källkritiska ambitionen, de skribenter som snackar skit brukar i de allra flesta fall negligeras helt. Dessutom saknas systematiska inlägg med oseriös ton, i vår granskning har vi inte stött på något fall där ett inlägg med lågt allmänvärde fått fäste och i sin tur styrt diskussionen.

KOMMENTAR

Vilket är egentligen det journalistiska värdet i en Flashback-tråd? Just i detta fall diskuterar vi inte vad arbetet Bjästa-grävet kan kallas; research, journalistik eller bara lösa diskussioner. Istället har vi objektivt analyserat trådens 2292 första inlägg och kartlagt dessa utifrån typ av information, den upplevda källkritiska medvetenheten och det etiska förhållningssättet.

Vår granskning slår håll på en del fördomar som ofta förekommer kring forumet. Samtidigt vill vi poängtera att det rör sig om en enskild tråd, i den avdelning, kriminalfall, på Flashback som ofta upplevs som den bäst fungerande. Att därför dra generella slutsatser om forumet som helhet är vetenskapligt omöjligt, samtidigt fungerar Bjästa-tråden utmärkt som ett exempel där medborgarjournalistik och crowdsourcing fungerar på ett konstruktivt sätt. Detta inte minst på grund av att trådens resultat kan

anses riktigt och att övriga medier dragit samma slutsatser i sina egna efterforskningar av Bjästa-fallet.

Vår granskning visar dock att det som journalist finns oerhört mycket nyttigt att hämta i tråden, bara man tar sig tid att göra det. Självklart är det inget enkelt jobb, att läsa strax över 2000 inlägg kräver dedikation. Men det är lika ofrånkomligt att den samlade kompetensen som kommer till tals i tråden, på alla sätt överstiger en ensam journalist. Som Flashback är konstruerat nu är det såklart otänkbart att en tråd publiceras rakt upp och ner i traditionell media. Samtidigt är det just diskussionens transparens som tillför en intressant dimension till de normala medierna. De källkritiska och pressetiska övervägandena finns där, liksom ansträngningen att hålla samtalet på en civiliserad nivå.

Bjästa-tråden, liksom andra lyckade exempel på god forumjournalistik, kan i dagsläget inte ersättas

ta gammel-media. Trots att den källkritiska medvetenheten är hög, är det fortfarande svårt att med bestämdhet avgöra vad som är sant i innehållet. Dessutom saknas vissa ansvarsutkrävanden och, framför allt, berättandet. Journalistens roll är i slutändan att presentera en lättöverskådlig produkt, Flashback gör det delvis med sammanfattningar av innehållet i trådarna.

Däremot utgör Flashback forum ett utmärkt komplement till traditionell media. Avsaknad av vinkel och tydlig agenda, just på grund av det omfattande medlemsantalet, kan ge en alternativ bild till ett reportage om samma ämne. Alla nyanserna finns där, allt som är känt i fallen finns där. Ett idealiskt framtidsscenario vore därför en konvergens mellan de båda verksamheterna, en sammanslagning av kvantitet och kvalitet.

BJÄSTA FOR DUMMIES

Den artonde december 2009 startades tråden om Bjästa-fallet. Tre månader senare rapporterade gammelmedia om det. Här är en översikt av vad som hände däremellan.

TEXT: ALEXANDER DOMINICI
BILD: ALEXANDER DOMINICI

2009-12-18, 10:43 #1

Napmop
Medlem ●

Reg: Feb 2009
Inlägg: 49

Vet inte riktigt vilken tråd man ska lägga det här i men testar här. 😊

Idag åker 15-åriga Dennis in i fängelset för att han blivit dömd för våldtäkt mot barn. "Barnet" ifråga är en några månader yngre flicka som hävdar att Dennis ska ha våldtagit henne på en skoltoalett. Under ett tidsspänn på 3-5 min ska Dennis ha hunnit med följande: Försökt få av henne kläder och försökt sätta på henne, när det inte gick så ska han ha tvingat henne att suga av honom och sedan kommit henne i ansiktet.. TVÅ gånger. Dessutom enbart med en arm då han nyss opererats i den andra armen.

Poliser och advokater har dessutom agerat underligt. Vägrat höra vittnen, vägrat ta med bevis o.s.v. o.s.v.

Mitt hjärta blöder för denna kille som måste fira julen i fängelset istället för med familjen. Mer se , en blogg som drivs av hans storebror där han går in vilka bevis som finns för att Dennis är oskyldig.

Inlägg #1 skrivs av Napmop. Uppsättet, att reda ut om en rättsskandal skett, är typiskt för Flashbacks kriminalfallsdel. Ett högaktuellt exempel är den uppmärksammade tråden om anklagelserna mot Julian Assange där svenska myndigheters agerande granskas.

2010-01-05, 19:56 #481

Bananchoklad
Medlem ●

Reg: Jun 2009
Inlägg: 1 930

Citat:

Ursprungligen postat av **Hamilkar**

Men ditt inpass är intressant. Det återspeglar ju den vanföreställning bland somliga sexuellt ohyfsade unga män, att bara för att en tjej har sexuella erfarenheter, så är hon förpliktad att också ha sex med den sexuellt ohyfsade själv. Så är det inte alls, vare sig i lagens eller i privatmoralens mening, och unga killar som har den uppfattningen måste berövas den snabbt, så att inte både de själva och de flickor som kommer i deras väg råkar i djup olycka.

Som vanligt väl formulerat.

Kan inte du Hamilkar, som så vitt jag begriper har sakens kunskap på området, förklara (på lekmananivå) vad en +1 avseende kontaminerad DNA innebär i realiteten.

CITERA

Redan i början av tråden börjar viktiga pusselbitar dyka upp. Illa underbyggda påståenden bemöts. Hamilkar som intervjuas längre fram i magsinet är moderator, men deltar även i diskussionen. DNA-bevisen, förhören och domarna som lagts upp diskuteras...

2010-01-07, 13:43 #548

ÅnkelGunnar
Moderator

Uppenbarligen har ett flertal personer enligt egen utsago fått en rodnad i ögat efter att det har träffats av sperma. Det innebär att det *inte* går att utesluta som orsak. Att sen inte alla visar samma symptom spelar ingen roll.

OT raderat

// Mod

Modererar [Datorvirus och skadlig kod](#) · [Flashback](#) · [Olyckor och katastrofer](#) · [Övriga dator- och IT-diskussioner](#)

Sommarjobb i: [Eskortservice och prostitution](#)

aderat med nolltolerans mot idioter som bara kommer med trollanklagelser

Ibland går man ner på en så detaljerad nivå att moderatorerna får gå in och bryta.

2010-01-29, 11:44 #1679

MickeJ
Medlem
Reg: Dec 2009
Inlägg: 221

Citat:

Ursprungligen postat av **Ras Lennie**
hur går det för er? har ni lyckats fria den oskyldige våldtäktsmannen och hotat/svartmålat klart offren än? fortsatt så här det är ju jättebra snart kommer anmälan säkert tas tillbaka... 😞

I princip alla som hänger här är ganska så övertygade om att Dennis är skyldig och att mamman är ett lögnaktigt psykfall. Däremot finns det en facebook-grupp som går ut på att smutskasta båda offrena, flera har försökt skriva in kritiska kommentarer där men de raderas omedelbart av mamman. De enda på Flashback som verkar tro att Dennis är oskyldig är mamman(tahta), brodern(wizard) samt en tre användare till som många här misstänker är kompisar till mamman.

En dryg månad efter att tråden startades har de flesta insett att det är en smutskastningskampanj som inletts och stöttats.

2010-01-15, 00:41

KiaW
Moderator

Den ENDA bevisning som finns förutom "Flickan L:s" anklagelse, är ett par trosor som legat i en tvättkorg ett antal dagar, där det finns spår av sperma som till grad +1 överensstämmer med svaranden. +1 innebär att 1 av 10 till 1 av 99 slumpmässigt tagna personer (släkt borträknade) kan ha samma träff... Se sidan 47:
<http://www.aklagare.se/upload/Dokume...om%20bevis.pdf>
Antalet pojkar/män på stranden översteg 10.

Lägg upp **HELA** FUPen, sen kan ni börja lägga in vad ni vill ha sagt, om vad som inte stämmer och vilka omständigheter som inte tagits upp och varför.
Detta är bara dumheter som ungdomarna går på!

Reg: Nov 2009
Inlägg: 3 547

CITERA

Att inte hela förundersökningen (FUP) kommer upp är en frekvent förekommande kritik mot de som stödjer den dömde.

2010-03-24, 11:35 #2232

Medlem ●

Uppdrag granskning ikväll

IKVÄLL handlar Uppdrag granskning om 14-åriga Linnea som våldtogs på en skoltoalett. När hon anmälde övergreppet förlorade hon sina kompisar och vuxenvärlden vände henne ryggen.

PÅ NÄTET och i det lilla samhället smutskastats Linnea samtidigt som den våldtäktsdömde hyllas. Och hetskampanjen fortsätter - trots att killen dömts för ännu en våldtäkt.

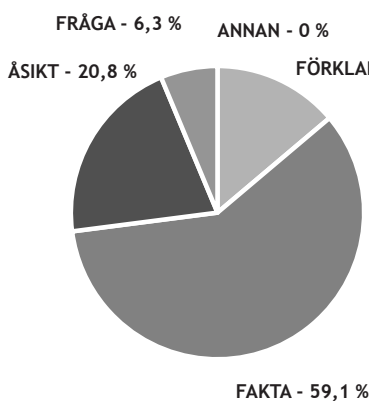
Klockan 20.00 i SVT1 & SVT Play

Här är en kommentar från en ny skribent, typisk för slutet av vårt segment. Det har gått lite drygt 3 månader sedan första inlägget skrevs och spekulationerna om vad som har hänt sinar ut. Efter att Uppdrag granskning sänts skrivs en hel del ironiska kommentarer om "avslöjandet", som varit känt länge på Flashback.

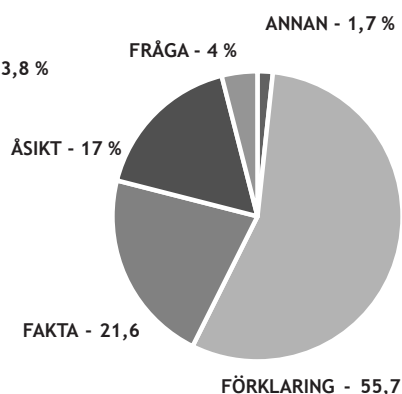
TIDENS GÅNG

Så här ser den del av trådinnehållet där ny information tillkommer ut över tid. Vad man framförallt kan utläsa av siffrorna är att typen av inlägg som dominerar skiftar. I början är faktainläggen klart dominerande, i mitten dominerar förklaringarna och mot slutet av tråden blir frågorna alltfler. En logisk slutsats borde vara att tråden först handlar om att berätt-

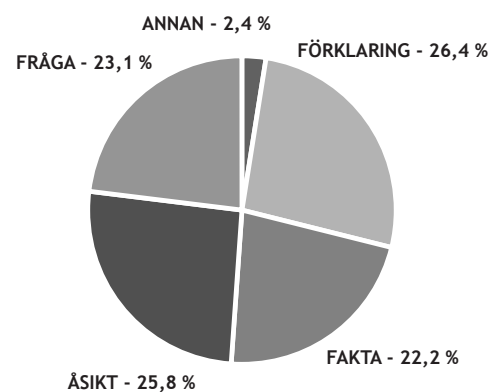
ta och belägga vad som hänt med hjälp av externt inhämtad fakta, sedan följer analys och förklaringar över vad som framkommit. Att frågorna blir allt fler i den sista tredjedelen av inläggen kan förklaras med att alltfler oinsatta börjar skriva i tråden, inte minst när det blir känt att Uppdrag Granskning ska ta upp fallet.

INLÄGG 1-764

INLÄGG 765-1528

INLÄGG 1529-2292

Sociala medier ligger i tiden och även inom journalistiken, där de tagit plats som ett välanvänt verktyg i jakten på information. Men vilken status har egentligen Flashback hos redaktionerna i landet? Har fokus landat på Twitter och Facebook när det kanske är Flashback eller liknande forum som har det riktiga nyhetsstoffet?

Vi har låtit några av Sveriges mest prominenta nyhetschefer ge sin syn på Flashback.

TEXT: ADAM KOSKELAINEN

FOTO: ADAM KOSKELAINEN

MED KORTEN PÅ BORDET

Vi valde att intervjua några av Sveriges största tidningars nyhetschefer för att få reda på hur de ser på Flashback och andra sociala medier, och hur de fungerar som journalistiska verktyg. Vi fick fyra olika svar från lika många individer och svaren var alla någorlunda entydiga med varandra.

– Flashback är inget som vi systematiserat scannar av, utan det är helt upp till reportern att använda sig utav och hantera alla typer av källor, säger Robin Govik, nyhetschef på Aftonbladet.

Ett synsätt som delas av Kristian Lindquist, nyhetschef på Svenska Dagbladet.

– Det är inte ofta vi använder oss av Flashback såvitt jag vet.

Tyder dessa svar på en ovilja att använda Flashback i jakten på nyheterna bland Sveriges redaktionssledningar? Eller ligger problemet

någon annanstans, är det Flashbacks egna fel att de är svårhanterliga?

– Många på Flashback är duktiga på att ta fram namn och liknande. Men samtidigt så går det ofta långsammare för dem att få fram informationen än vad det tar för mig, säger Per Nygren, kriminalreporter på Göteborgs Posten som svarar för tidningens nyhetschef Anders Goligers räkning.

– Man skulle kunna dra liknelsen att de vaskar fram informationen snarare än tar fram den, säger han.

För många av Flashbacks medlemmar är anonymiteten något som uppskattas, men för journalister i jakten på scoop är det ett av de stora problemen med forumet.

– Eftersom Flashback är en sajt som surrar av anonyma rykten från anonyma uppgiftslämnare måste

uppgifter alltid faktakollas. Och det är ju sällan forumet som är källan, utan personerna som skriver på t ex Flashback, säger Karin Zillén, nyhetschef på Sydsvenskan.

– I något fall har vi berättat att namngivna politiker skickat ut en fråga på Flashback, och i de fall debattörer skriver öppna inlägg på forum som t ex Newsmill eller Facebook så kan man förstås skriva “skriver xx på sin öppna Facebooksida eller på sin Twitter”. Men det förekommer falska konton på både Facebook och Twitter, så även där måste uppgifter och identiteter kollas, tillägger Karin Zillén.

Kanske är det på grund av detta som det oftast är just Facebook och Twitter som brukar räknas in i Sociala medier. Bägge sidorna utgår från att du som användare är den du hävdar att du är, medan Flashback låter dig vara den du kanske önskar att du vore och låter dig vara ano-

nym medan du uttalar dina åsikter och tankar. Anonymiteten blir en täckmantel.

Men oavsett alla problem som finns med Flashback jämfört med andra sociala medier så kan forumet ändå fylla en funktion i det journalistiska arbetet.

– Man kan hitta case och idéer, men framförallt kan man se vad människor pratar om och ju tidigare du hör ryktet desto tidigare kan du kontrollera ifall det stämmer, säger Kristian Lindquist.

Även storleken på forumet är en av dess största styrkor.

– Journalistiskt sett har Flashback två stora styrkor. Det ena är mängden information som finns där och det andra är kontaktytorna. Det är som att ställa sig på ett torg och lyssna på hundratals människor som pratar - det mesta är ointressant, en del är ren lögn

och desinformation, men det finns en hel del vettiga människor med intressanta synpunkter på torget också, säger Karin Zillén.

– På just Flashback frodas också en konspiratorisk och djupt rasistisk jargong, samtidigt som det finns sanna uppgifter och intressanta debatter,

Att det finns saker att hämta på Flashback för en journalist var det ingen som sa något emot. Men nackdelarna är stora och alla var de överens; Flashback är inte journalistik.

– Journalistik är mer än bara information, det är själva bearbetningen av den. Det handlar inte enbart om att få fram något och sedan direkt publicera det, säger Kristian Lindquist.

– Sociala medier i vid mening påverkar journalistiken bland annat genom att göra mer information tillgänglig, ökar möjligheten

att hitta källor, intervjupersoner, ögonvittnen. Journalistens uppgift är fortfarande att sortera, prioritera och verifiera. Flashback är ett av många ställen där man kan söka information, säger Karin Zillén

– Journalistik är bearbetning, inte enbart insamlandet. Samt att följa de pressetiska reglerna, säger Robin Govik.

– Flashback är mest tankar, åsikter och spekulationer, snarare än journalistik.

Man kan tydligt se att journalistkåren för det mesta tänker likadant när det gäller Flashback. En svårnavigerad terräng där den stora uppgiften handlar om att sortera fakta från lögnen. Som ett arbetsverktyg kan det fungera, men enbart ifall det finns en övervakande journalist som ser till att allt blir rätt och att materialet håller en viss nivå, både språkmässigt och sanningsmässigt.

”CROWDSOURCING - DET VACKRASTE SOM FINNS”

TEXT: SAMIR YOSUFI
FOTO: WIKIMEDIA COMMONS

Den tionde januari publicerades debattinlägget ”Flashbacks Bjästagräv värdigt Guldspaden” på SR:s Medieormen. Reaktionen lät inte vänta på sig, utan frågan om forumgräv, yrkesroll och crowdsourcing blev svensk journalistiks heta potatis. Vi tog ett snack med Yasmine El Rafie och Carl Fridh Kleberg, ansiktena bakom inlägget.

Jag är i den åldern där man är — uppvuxen med att hänga på nätet, i olika diskussionsforum och communities, berättar Carl Fridh Kleberg.

Tråden om Bjästa fann han i jakt på förströelse, innehållet var väldigt intressant men Carl följde aldrig tråden slaviskt. Kollegan Yasmine El Rafie följde däremot tråden dagligen, åtminstone till en början.

– Sen tänkte jag inte mer på det.

Men när Uppdrag Granskning visade ”Den andra våldtäkten” och fallet blev en snackis, kände jag igen mig. Det talades om fakta, liksom kronologi, som i vissa fall stämde väldigt bra överens med Flashback-tråden.

Vid den tidpunkten kände inte Carl och Yasmine varandra, utan de träffades för första gången under FGJ:s grävseminarium 2010. Det gemensamma intresset för crowdsourcing visade sig dock

senare och de hade sin första diskussion i ämnet bara någon dag innan nomineringsförslaget skickades in.

– Yasmine sa att hon funderade på att nominera Bjästa-tråden till en Guldspade och jag som är intresserad av just crowdsourcing, open source och andra teknikprylar hoppade på, säger Carl.

– Framför allt förväntade vi oss inte några positiva reaktioner från branschen, så vi lämnade in försla-

get till nominering tillsammans för att ge varandra uppbackning.

Varför Bjästa-tråden skulle nomineras till en Guldspade är glasklart enligt Yasmine.

– Flashback var först, rätt ska vara rätt. Men framför allt ville vi få till en diskussion, det var också därför vi skrev debattinlägget innan nomineringarna offentliggjordes, så att frågan inte skulle förlora sin relevans.

Trots att bemötandet blev mycket positivare än vad Carl och Yasmine förväntat sig, blev det som bekant ingen nominering för Bjästa-tråden. Inga bidrag alls lyftes nämligen in i webb-kategorin. Även om båda är kritiska över detta faktum, är både Yasmine och Carl glada för att Flashback-bidraget inte diskvalificerades på grund av sin form.

– Detta är en jättegrej, effekterna av det dröjer kanske ett tag till, men det kan bli ett hårt slag mot dem som bestämt hävdar att ”journalist, det kan bara vissa bli”.

Ett av de hetaste diskussionssämna, som uppstod efter den föreslagna nomineringen, var just Flashback – journalistik eller inte? Yasmine och Carl är överens om sin syn, journalistik är en aktivitet och ett syfte. Detta går att spåra i Bjästa-tråden där skribenterna ägnade sig åt att söka sanningen, ställa de ansvariga till svars, granska källorna och att rentvå den lilla människan.

– I tråden finns all källgranskning i världen, och då talar vi om avancerade källor, människor med kunskap och insyn i till exempel juridik eller kriminalteknik, säger Yasmine.

– En ensam journalist kan aldrig slå crowdsourcing, tänk på trafikupplysningen i radio, deras verksamhet bygger på att trafi-

kanter ringer in och rapporterar om trafikläget. De gynnas inte av det själva, utan gör det för att hjälpa andra. Journalister är alltså inte gud, och det är så det också ska vara.

Ett av argumenten mot att Flashback skulle handla om journalistik är slutprodukten. Till skillnad från ett tv-inslag eller ett radioreportage är en Flashback-tråd just en tråd, ett ostrukturerat flöde som kan vara svårt att ta till sig. Det har Carl inga problem att hålla med om, han kan till och med sträcka sig till att tråden om Bjästa är dålig journalistik.

– Men i sin natur är den fortfarande journalistisk, avsikten att rentvå brottsoffer från ogrundade rykten stämmer väl överens med en journalists roll. Ingen skulle ju vända på det och påstå att en research inte är journalistik, även om researchers ofta glöms bort. Luktat det och smakar det journalistik, då är det journalistik.

Forumjournalistik och crowdsourcing är trots allt relativt nya företeelser inom det journalistiska. Men vill man, ger Bjästa-tråden en fingervisning om hur framtida grävjobb kan se ut. Och detta stämmer väl överens med den vision Yasmine har för framtiden.

– Jag tror verkligen inte att vi är långt ifrån en crowdsourcing-journalistik. I en sådan situation är folket grävare, precis som nu. Journalisten ansvarar då för slutprodukten, som en neutral redaktör. Journalisten blir också en skjutjärnsreporter, duktig på intervjueteknik och källkritik. Crowdsourcing är ju det vackraste som finns, människor som hjälps åt för någonting gott.

Även Carl spår ett liknande scenario.

– Journalister är vana vid att det

är deras jobb att gräva och presentera sitt resultat för publiken, som då bara är mottagare. Men förr eller senare måste man ju ställa sig frågan; vad kan läsarna tillföra?

Han menar att medieföretag och redaktioner måste inse att allmänheten själva är kapabla till journalistiskt arbete och de är beredda att lägga ner sin egen tid för att utföra det. Hundra personer kommer alltid veta eller kunna mer än en ensam journalist, skulle man därför bunta ihop dessa människor på ett forum uppstår en oerhört användbar resurs.

– Det handlar givetvis inte om att crowdsourcing kommer ersätta alla typer av journalistiskt arbete, eller för den delen att radera ut det klassiska grävet. Det kommer däremot bli väldigt mycket vanligare att man bjuder in publiken för att delta i det journalistiska arbetet. Vissa uppslag kommer fortfarande göra sig bäst på det traditionella sättet, men andra typer av research fungerar bättre tack vare manskraften.

Carl grundar sin prognos på två faktorer. Den ena handlar om överlevnad, journalister behöver bli mer transparenta i sitt arbete. Förtroendet för kåren är redan dåligt och i takt med att internet utvecklas, blir det lättare för publiken att hitta bättre nyhetskällor. Kvaliteten är faktor nummer två, journalister måste omfamna publiken för att inte bli ifrånspragna.

– Produktionstakten blir högre ju fler händer som jobbar. Dessutom kan man i högre utsträckning ha täckning för sitt innehåll då materialet blir granskat av fler ögon. Journalister måste kämpa för sin trovärdighet, därför tror jag att öppenhet blir det som växer snabbast.

Det är just misstron mot journal-

YASMINE EL RAFIE

ÅLDER: 31
YRKE: JOURNALIST,
FRILANS

CARL FRIDH KLEBERG

ÅLDER: 25
YRKE: JOURNALIST,
TT UTRIKES

FOTO: URBAN ORZOLEK, PRIVAT

ister som både Yasmine och Carl ofta landar sina resonemang i. De tror att en del i skepsisen beror på att mediepubliken oftast inte vet vad som försiggår på en redaktion. Det man inte vet börjar man spekulera om. Men för att crowdsourcing ska bli ett värdefullt verktyg i framtiden, anser de att kåren måste ge folket ett erkännande och bygga upp ett förtroende.

– Journalister måste släppa hierarkitanken, sluta stå över massorna och nådigt ta emot deras tips, säger Yasmine.

– Ibland undrar jag om kåren är den mest lomhörda jag någonsin mött. Det är ju inte konstigt att till exempel skribenter på Flashback är sura på medierna, när det snyltas utan vare sig tacksamhet eller cred.

Flashback har traditionellt bespottats för sitt innehåll och hårda ton, då inget ämne är för heligt för att tas upp. Det kan vara forumets akilleshäla i en debatt om framtida journalistiskt värde, vilket både Carl och Yasmine är medvetna om.

– Det här med namnpublicering till exempel, det är inget jag tycker om. Samtidigt kan jag tänka mig att den här sortens glidningar blir vanligare med tiden, säger Carl.

Yasmine delar uppfattningen om att den sortens transparens dyker upp allt mer frekvent, men lyfter gärna fram just Bjästa-tråden som

ett gott exempel.

– Det rådde ett intressant förhållningssätt rent etiskt i den tråden. Förundersökningsprotokoll var maskade och man såg aktivt till att inte hänga ut brottsoffren vid namn. Det trots att vi talar om ett omodererat forum, där tonen lätt blir hårdare. Men ton är oftast jargong och inget annat, det ska man ha klart för sig, även om jargongen kan verka bortstötande.

Carl lyfter även fram en fördel med att forumet är omodererat.

– Vinklingen uteblir, enskilda agendor raderas.

Och skulle tillräckligt många hitta till forumet kan mycket av det som bidragit till Flashbacks dåliga stämpel försvinna, menar Yasmine.

– Om vi tar rasismen till exempel, skulle ett tvärsnitt av de 94,6 procenten som inte röstade på Sverigedemokraterna i det senaste valet hitta till Flashback, då skulle inte rasismen kunna fortleva. För man in representanter från alla samhällsskikt, får man också in ett tvärsnitt av dessa människors värderingar. Då skulle de så kallade foliehattarna på forumet isoleras.

Och ska man bedriva nätgräv handlar det, enligt Carl, i slutändan om att bygga ett projekt. Man ska bjuda in människor på ett roligt och användarvänligt sätt. Design och presentation ska underlätta för människor att presentera sitt material. Då kan den anonymitet, som präglar Flashback, bli ett problem.

– Anonymitet ses officiellt som en dålig grej och bidrar till att folk skriver skit på forum. Samtidigt är det samma anonymitet som låter aktivister i Kina att skriva om regimen. Därför tycker jag att anonymitet i sig varken är bra eller dåligt, det finns saker folk säger som de inte hade sagt om de varit oskyddade, men det handlar ju alltid om vad de säger i slutändan. Anonymitet är alltså ingen förutsättning.

Trots den något karga bild som Yasmine och Carl målar upp av journalistkåren, ser de ljus på framtiden. Under årets upplaga av FGJ:s grävseminarium var det framför allt hos de yngre inom yrket som responsen blev bäst.

– Framför allt unga kom fram till mig och Carl för att diskutera och visa sitt stöd. Jag tror att färskare journalister är ödmjukare och att det egentligen bara handlar om att ett generationsskifte måste till, säger Yasmine.

– De som växt upp med internet har givetvis lättare att ta till sig av det här, även om det knappast är omöjligt för äldre att lära sig använda forum och crowdsourcing, säger Carl.

– Jag menar, är man mot Flashback tanke om en man, en röst, då är man också mot demokrati, avslutar Yasmine.

GRANSKAREN

TEXT: SAMIR YOSUFI
FOTO: JOHAN SANDBERG

Det är framför allt efter FGJ:s grävseminarium i mars i år som Nicke Nordmark fått ingå i den skara journalister som bestämt hävdad att Flashback inte handlar om journalistik. Eftersom han, tillsammans med Hasse Johansson, står bakom Uppdrag Gransknings ”Den andra våldtäkten” har hans medverkan i debatten varit självklar. Tanken bakom vår intervju med Nicke Nordmark

var dock aldrig att röra vid diskussionen, den om Flashbacks kontra Uppdrag Gransknings gräv om Bjästa-fallet. Men att hålla sig ifrån det ämnet visade sig vara svårt.

– Jag kan störa mig på att diskussionen har handlat om vem som var först och att man hävdar att researchen fanns ute på Flashback långt innan vi tog upp ämnet, det kan få mig att gå i spinn.

Visserligen håller han med om att

man på Flashback diskuterat fallet, granskat förundersökningsprotokoll och kartlagt ryktesspridningen i Bjästa. Men till skillnad från sitt reportage, har man på forumet till exempel inte granskat skolans och prästens ageranden och inte heller talat med brottsoffren.

– Det är ett konstigt sätt att se på det, det är sjukt att säga att de på nätet var först, bara för att de har diskuterat fallet. Anledningen till

När diskussionerna om Flashbacks Bjästa-gräv blossade upp, var det Uppdrag Gransknings Nicke Nordmark som något orättvist pekades ut som ovän av Flashback. Men det är ett epitet han själv tar avstånd från. - Jag är knappast någon finjournalist som tycker att Flashback är den värsta sidan på internet.

att vårt reportage fick ett sådant genomslag var just på grund av intervjuerna med skolan och prästen. Påståendet om att ”Den andra våldtäkten” skulle bygga på innehållet i Flashback-tråden avvisar han också helt. Att han var bekant med tråden och hade läst den är förvisso sant, men det frö som till slut blommade ut i det färdiga reportaget kom från ett mejl-tips.

– Både jag och Hasse (Johansson) hade läst tråden på Flashback, men vi hade läst förundersökningssprotokollet sedan tidigare. En dag fick vi ett mejl som beskrev den våldtäktsdömda pojken oskuld och det var ur det perspektivet vi satte igång med vårt arbete.

Varför kronologin i det färdiga reportaget blev så likt Flashback-trådens är heller inte särskilt konstigt enligt Nicke, då trådens utgångspunkt även den var just gärningsmannens påstådda oskuld. Den sortens kronologi är dessutom vanlig på Flashback, ett grundantagande som motbevisas med tiden. Dessutom menar han att det hade varit källkritiskt omöjligt att endast basera reportaget på Bjästa-tråden.

– Jag litar inte på en stavelse på Flashback. Det ligger visserligen i vårt programs natur, men jag kan inget annat än att betrakta innehållet som rykten, och rykten måste ledas till ursprungskällan. Däremot kan vissa saker givetvis vara

sanna och intressanta, och leda en vidare rent kreativt.

Nicke Nordmark lyfter däremot gärna upp Flashbacks styrkor som journalistiskt verktyg; det stora engagemanget, det väldiga antalet skribenter och den enorma samlade kompetensen. Att man ska ta till vara på den kraft som så många människor utgör är självklart. Han är heller inte förvånad över den relativt goda källkritiska hållningen.

– Jag tycker ofta det är så på Flashback, det första inlägget som skrivs brukar vara ”källa tack”. Där finns en stor mängd människor som har god källkritisk kapacitet. Jag är inte en finjournalist som tycker att forumet är den värsta sidan på internet, jag är inte heller rädd för att läsa den skit som finns där, det är något man får räkna med.

Varför folk i allmänhet uppfattar Flashback som en dunkel verksamhet beror på de förväntningar man har innan man gått in på forumet, menar Nicke Nordmark. Räknar man med ett journalistiskt hantverk är det klart att man blir besviken. Dessutom tror han att människor kan tolka det som att forumet uppmanar till att exempelvis bruka droger och prostituerade.

– Titta bara på otrohetsajten Victoria Milan, folk blev ju helt galna när den kom. På samma sätt kan man uppfatta Flashback som en uppmaning till sunkig verk-

samhet. Men jag tycker att det är bra att man kan debattera öppet på forumet, den största nackdelen är de intrången som görs i enskildas privatliv. Ur den aspekten saknar ju Flashback ansvar.

Vi når till slut frågan om forumets journalistiska vara eller icke vara. Det är dock inget laddat ämne, utan något Nicke Nordmark tar relativt lätt på. Han har ingen uttalad filosofi om vad som är journalistik och har inga problem med att folk kallar Flashback för just det om de vill. Däremot är han noga med att lyfta fram vad en journalists roll borde vara.

– Det vi kan och bör göra bra är att berätta en historia. Vi ska ge en presentation som innehåller fakta och bemötanden som är sakliga och korrekta, och framföra detta på ett begripligt sätt. Det finns ett enormt informationsflöde idag, och som journalist gäller det att plocka godbitarna. Jag menar, det är svårt att förvänta sig att folk ska läsa 2000 inlägg för att kunna ta till sig de sakerna. ■

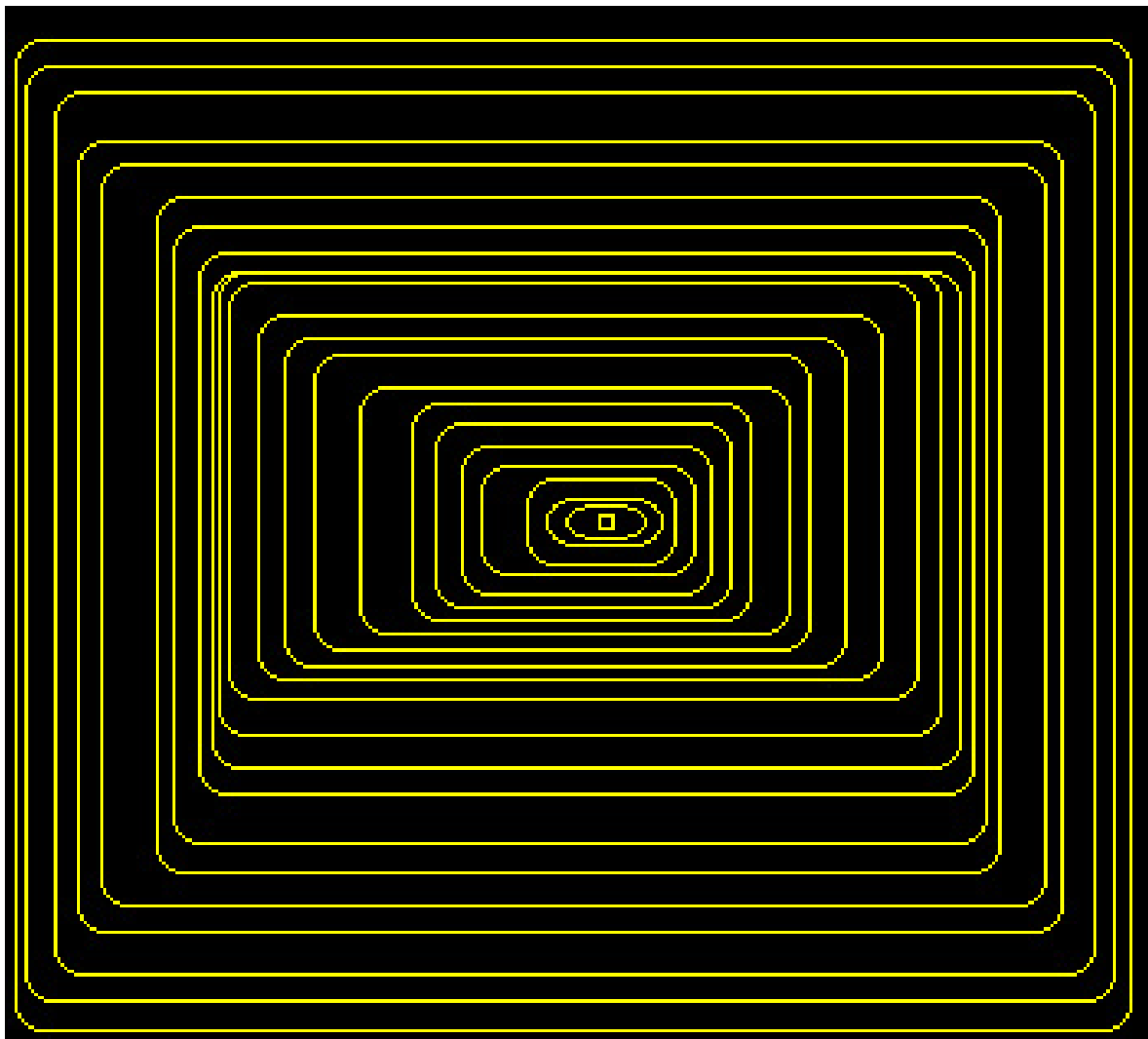
NICKE NORDMARK

ÅLDER: 37
YRKE: JOURNALIST,
SVT UG

ANDRA SIDAN

FOTO: WIKIMEDIA COMMONS

Över en halv miljon registrerade användare - men vad gör dessa människor egentligen på Flashback? Vi tog kontakt med användarna Hamilkar och micro113, för att få veta mer om deras funktion på forumet.

MODERATORN

TEXT: AK,AD,SY

FOTO: ADAM KOSKELAINEN/WIKIMEDIA COMMONS

Varför är du aktiv på Flashback?

– Ja, du. Jag har diskuterat på nätet sen 1995. Jag gillar att analysera fakta, jag gillar att argumentera, och jag tycker också nåtdiskussioner ger bra tillfällen till att förklara vetenskapliga samband. Jag är alltså professor i molekylärbiologi i mitt vardagliga liv, med lite bredare och mer tvärvetenskapliga intressen än en genomsnittlig molekylärbiologiprofessor.

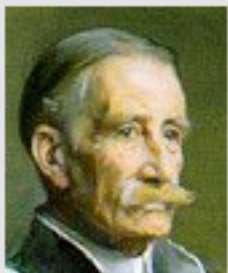
Vad gör du på Flashback?

– Dels debatterar jag som vilken användare som helst, och dels sköter jag moderatorssysslor - raderar inlägg, papperskorgar trådar, slår ihop nya trådar med gamla, eller skickar dem till andra fora, och rapporterar allvarliga regelbrott till diskussion i moderatorsforumet Outlaw.

– I Outlaw diskuterar vi dels vilka straff rapporterade förseelser ska få, och dels har vi allmänna diskussioner om hur regler bör tolkas, vilka förbättringar som behöver göras på forumet, akuta problem i olika forum, etc. Många moderatorer blir begravna i moderatorsuppdraget, och ger sig inte tid att debattera så mycket ute i forumen, men för mig är mitt varumärke som debattör minst lika viktigt som min moderatorssyssla, och jag vet att jag har en ”fan club” ute på forumet som jag inte vill göra besviken.

Hamilkar

Moderator ●

Reg: Dec 2007

Inlägg: 12 113

Vilka är moderatorns uppgifter?

– Moderatorns uppgifter i forumet är att utveckla forumet och tillämpa regelverket. Att utveckla forumet är ju det besvärliga, som kräver lite initiativ och reflexion. I Outlaw ska man alltså rösta om straff vid olika allvarigare regelbrott, diskutera hur forumet ska skötas, föreslå tekniska och intellektuella förbättringar av forumet och diskutera andras förslag till sådant, taktfullt påpeka om någon moderatorskollega har gjort en tabbe som den inte har uppmärksammat, diskutera nya tänkbara moderatorer etc.

Följer du några särskilda riktlinjer i ditt arbete som moderator?

– Flashback är ett yttrandefrihetsforum. Det betyder att det är extremt viktigt att jag bara ingriper mot inlägg som verkligen bryter mot regelverket. Jag får inte radera inlägg bara för att jag tycker illa om dem, eller för att jag tycker att de är olämpliga i största allmänhet. När det gäller hur man som moderator hanterar olika situationer, till exempel med användare som är förbannade därför att de tycker att man modererar åt helvete, så utbyter vi en massa erfarenhet och råd kolleger emellan i Outlaw.

Vad vi har förstått tas få inlägg bort helt och hållet, vilka är det och varför?

– De inlägg vi ingriper mot tas nästan alltid bort helt och hållet. Det är ytterst sällan vi ändrar eller raderar inne i inlägg - det enda som förekommer någorlunda frekvent är att ändra en trådrubrik till något som tydligare talar om vad tråden handlar om. Man ska kunna vara säker på att det som står i ett inlägg är det som användaren verkligen har skrivit, och inte att någon moderator har varit där och strukit och ändrat. Så gör vi nåt, tar vi alltså nästan alltid bort inlägget som helhet.

– De inlägg som tas bort är de som strider mot Flashbacks regelverk. Reglerna hittar du i en länk

längst ner till höger på varje flashbacksida, som heter just ”regler”. Den absolut vanligaste anledning till att inlägg raderas är brott mot regel 0.03, som säger att inläggen ska hålla sig till trådens ämne.

Man brukar säga att Flashback är relativt omodererat, håller du med om det?

– De beror på vad man menar med *omodererat*. Moderationen berör tydligt avgränsade företeelser. Vi censurerar inga åsikter. Om en användare anser att den djupaste kärleken är den mellan en trettioårig man och en femårig flicka, så är det en åsikt, och åsikter censurerar vi inte - med få undantag som har att göra med vad lagstiftningen kräver av oss – anser en användare till exempel att alla negrer omgående borde köras genom en köttkvarn långsamt, så är det visserligen en åsikt, men en åsikt som strider mot lagen om hets mot folkgrupp, och därigenom mot

vår regel 1.03– och vi använder heller inte moderationen för att åstadkomma fina manér och hövlighet användarna emellan. Men de regler vi har, modererar vi strikt efter.

– Så länge regelbrotten kommer till vår kännedom, i alla fall. Det är omöjligt för en moderator i till exempel Aktuella brott och kriminalfall att läsa alla inlägg som postas i det forumet varje dag. Så vi är beroende av att medlemmarna rapporterar regelbrott till oss. Det har hänt att trådar har drivit iväg ett gott stycke från det ursprungliga ämnet utan att rapporteras, eftersom deltagarna i tråden har varit glada och nöjda och tillfreds med den glidningen.

Är den ”modereringsnivå” som finns idag lagom?

– Det skulle kunna modereras mer intensivt om vi hade fler moderatorer. Forumet har i runda slängar hundra moderatorer. Vore vi dubbelt så många, skulle vi kunna bevaka forumen bättre, och vara mindre ber

oende av medlemmarnas rapporter. Men nya moderatorer är inte snutna ur näsan. De måste ha admins förtroende, godkännas av en kvalificerad majoritet av de befintliga moderatorerna, och ha tillräckligt med tid och intresse för att lägga ner det nödvändiga jobbet.

Hur mycket tid uppskattar du att du spenderar på Flashback i veckan?

– Tjugo timmar - ett halvtidsjobb... Och mer än så om det är någon riktigt intensiv tråd i *Aktuella brott och kriminalfall* som jag deltar i.

Vilka är Flashbacks styrkor och svagheter?

– Som vadå? Som nyhetsförmedlare är vi två tydliga styrkor. Den första är vår kollektiva kompetens. Den samlade kunskapen hos postarna i en genomsnittlig krimtråd på Flashback överstiger inte bara med tiopotenser vad en stackars ensam kriminalreporter klarar av att hålla i huvudet, utan är större också än hela den kriminalreporterens expertnätverk. Det är jävligt svårt att bullshitta sig fram i en krimtråd utan att nån synar en. Den andra är att vi, genom att vi är ett kollektiv av människor med vitt skilda bakgrundskunskaper, åsikter och förhållningssätt inte blir agendastyrda på samma sätt som en tidningsredaktion sammansatta av människor som är mycket mer lika, både kunskapsmässigt och åsiktmässigt, är. Och detta märktes tydligt i Bjästa-tråden. Uppdrag Granskning spelade ner pojken mammas roll, för den stämde inte med den dramaturgi de ville visa. Vi har ingen djävlas dramaturgi. Vi försöker bara plocka fram sanningen - wie es eigentlich war.

– Något som kan vara både en styrka och en svaghet är att en intensiv forumtråd bäst upplevs live, medan den växer fram. Har man tid med det, och dessutom deltar i den aktivt, grips man av en intensitet i nyhetsupplevelsen som inget gammalmedium kan vara i närheten av annat än i korta direktsändningssnuttar av intensiva skeenden. Den känsla av delaktighet - jag var med när det hände - som vi ger våra traddeltagare kan gammalmedia ytterst sällan förmedla. Baksidan av det är att om du *inte* har haft tid att följa med tråden live har du ett litet helsicke att hitta guldgruvet bland alla meningslösa jag också-inlägg, provokationsförsök och villospår som tråden kvantitativt till största delen består av. Du måste också ha en erfarenhet

av forumet för att veta vilka användare du ska fästa större vikt vid, och vilka som förmodligen inte har så mycket att komma med. Det finns sammanfattningar av en del trådar, men de bygger på att någon användare tar sig den tiden. Så vår stora svaghet som nyhetskälla är vår svåröverskådlighet i efterhand.

Hur går du tillväga för att producera ny input i grävtrådar som Bjästa-tråden?

– Jag är personligen analysatorn snarare än grävaren. Jag använder min fackkompetens om kriminalteknisk DNA-analys, min allmänbildning från tidigare kriminalfall, mina kunskaper i källkritik och min allmänna förmåga att göra synteser av komplicerad och motstridig information till att problematisera och klarlägga vad tråden har kommit fram till. Jag tar också ett ansvar för att påtala vilka inpass och spekulationer från andra användare som jag inte anser är tillförlitliga.

Allmänheten verkar ha en uppfattning av Flashback som ett dunkelt tillhåll för skitsnackare, vad är din kommentar på det?

– Det är klart att det finns skitsnackare på Flashback. Det ingår i vad man får på köpet med ett yttrandefrihetsforum. Det mest utpräglade skitsnackandet finns i skvallertrådarna om kungafamiljens medlemmar i Kändisskvaller, där ett antal motståndare till monarkin sitter och önsketänker ihop fantasier om hur dreglande, lallande förståndshandikappade hela kungafamiljen inklusive ingifta utan undantag är. Men visst finns det en massa skitsnack också i Aktuella brott och kriminalfall. Flashback är som en guldförande flodbädd. Det mesta är dynga. Men den som inte sätter sig och kör dyngan i en vaskpanna, han missar alla de guldklimpar som finns inne i dyngan

Det är relativt vedertaget att journalister använder Flashback, oftast utan att credda om spåret blir en nyhet, varför tror du journalister inte vill förknippas med forumet?

– Journalister creddar väl ytterst sällan i största allmänhet? Se bara på alla artiklarna på kvällstidningarnas nöjessidor om internationella kändisar som är rena avskrifter från News of the World, USA Today

eller nåt ditåt. Inte andas de artiklarna ett ord om att de inte skulle vara originaljobb?

Skulle du reagera negativt om en journalist "snor" ett uppslag som du arbetat fram, utan att credda?

– Vi brukar ju vinka lite glatt i Aftonbladet och kvällspressen när någon journalist uppenbart har plockat info från oss. Det tydligaste jag själv har varit med om var när Aftonbladet hade en artikel på webben där de hade dragit felaktiga slutsatser om en DNA-analys. En halvtimme efter att jag, med all professorsstödighet jag är mäktig, hade påpekat på Flashback att resonemangen i artikeln inte höll var den omskriven. Men det är ju i allmänhet inte så att en enstaka användare arbetar fram ett uppslag, utan vi är kanske i normalfallet ett tjug som har bidragit på olika sätt. Ska då journalisten tacka till exempel Troian, Hamilkar, Tuesday, Rock 'N Roll, Quarrel, limaha, Lalalaj och ett dussin till i sin artikel?

Vad tycker du om förslaget om att nominera Bjästa-tråden till en guldspade?

– Jag tyckte att det var utmärkt. Vårt grävande är annorlunda än en tidningsjournalists grävande, men på vissa sätt och i vissa sammanhang betydligt mer effektivt. Och jag konstaterar syrligt att den enda anledningen jag kan se till att juryn inte nominerade några webbidrag alls i år, var att Bjästa-tråden eller snarare micro113, knosto, KiaW och limaha eljest skulle ha vunnit. Varför skulle de annars behöva fimpå hela sektionen Web? Hade det funnits något bättre än Bjästa-tråden hade det ju bara varit att ge det Guldspaden?

Är det viktigt att Flashback får ett erkännande och en mer framträdande roll som medium?

– Ja, jag tycker att det är viktigt att folk fattar hur pass mycket nyheter som faktiskt antingen har sitt ursprung på Flashback, eller som bara diskuteras med alla sina implikationer där. Så länge folk på svenska mainstream-media är så likriktade till förhållningssätt, åsikter och kunskaper är det ännu viktigare med ett forum som ger en bild som inte är beroende av "hur en riktig journalist ska tycka och jobba. Jag tycker också att det är också viktigt att Flashback får erkännande för att det ska kunna dra in de intäkter

som behövs för att forumet ska kunna drivas väl. Ju färre annonsörer som tror att Flashback bara är ett skumt dödsknarknazistpedofilforum, desto mer reklamintäkter kan forumet få.

Finns det något med forumet du skulle vilja förändra, eller är Flashback bra som det är idag?

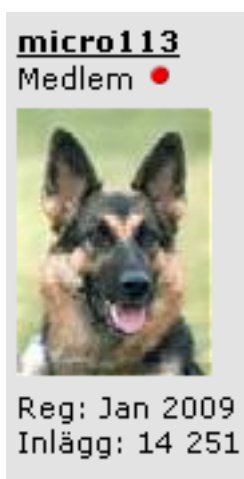
– Massor, men nästan allt kräver resurser som inte finns. Jag skulle till exempel gärna ha sammanfattningsversioner av intensiva krimtrådar, med de bästa och viktigaste 10 procenten inlägg, som folk skulle ha en chans att komma ikapp i. Men vem skulle orka göra de trådarna - i realtid, dessutom?

Ett framtidsscenario som inte verkar avlägset är att grävjobb genomförs till stor del på nätet, precis som Bjästa-tråden, med anonyma grävare ur allmänheten och journalistens roll blir då att vara den källkritiske granskaren och producenten av slutprodukten. Skulle en sådan modell vara intressant för dig att verka i?

– Som du märker på hur jag tidigare har beskrivit just min egen roll, hamnar jag idag i trådarna närmare journalistens än den anonyma grävarens roll. Jag skulle möjligen kunna fungera som ett interface mellan tråd och "riktiga" journalister. Men hur pass mycket jag i slutändan skulle ruttna på den rollen beror helt på hur pass mycket journalisterna skulle lägga sina egna filter över alltihop i efterhand. Se till exempel hur Uppdrag Granskning i Bjästa-tråden bytte ut en hyperaktiv psykomorsa mot "en ond", Hederstänkande By som orsaken bakom smutskastningen av flickorna. Jag tror att jag skulle känna mig mer tillfreds i rollen källkritisk granskare och medproducent av slutprodukten själv - kanske på ett webnyhetsmedium som är en spinoff från Flashback. Men då börjar det likna riktigt arbete. Och kan ett sådant arbete betalas med femtiotusen i månaden, som mitt "dagjobb" gör?

GRÄVAREN

TEXT: AK,AD,SY
FOTO: ADAM KOSKELAINEN

Varför är du aktiv på Flashback?

– Jag tycker om att debattera, käbbla, munhuggas - om både stort och smått. Flashback är det forum där man kan göra det ganska fritt och där det är tillåtet att ”dra saker till sin spets”, ”att kunna gå lite hårt fram” i diskussionerna utan att man blir avstängd hela tiden. Debattklimatet passar mig helt enkelt.

– På Flashback hittar man också en bredd av olika samhällsämnen, vilket passar mig. De flesta andra forum är väldigt nischade, medan Flashback täcker det mesta i samhället - eller har utrymme för allt i princip.

Vad är det du gör på forumet?

– De avdelningar som jag mest frekvent besöker är samhälle - då de olika delarna som behandlar brott, samt politik, på sistone mest feminism, men i perioder också övriga, främst inrikes, invandring och integration.

Hur mycket tid skulle du uppskatta att du spenderar på Flashback i veckan?

– Det är en knepig fråga att besvara, jag är nästan

alltid uppkopplat mot Flashback. Men är inte ”aktivt” inne på Flashback hela tiden, utan kollar till och besvarar eller kommenterar emellanåt - samtidigt som jag sysslar med annat på datorn, eller gör andra saker och datorn bara står och går.

– Uppkopplad är jag 60-80 timmar per vecka - men hur mycket som aktivt läggs på forumet kan jag inte svara på. Det varierar från nån minut någon gång ibland - till längre sessioner om man deltar i en intensiv diskussion.

Vilka är Flashbacks styrkor och svagheter?

– Styrkan är ju variationen av ämnen, möjligheten att få debattera mot människor med starka åsikter som behöver bemötas på någon plattform. Nej, jag tror inte man kan förändra dem - jag tror däremot att andra kan behöva se att det finns fler infallsvinklar ibland.

– Styrkan är också att det mitt ibland allt bludder finns en del med stora kunskaper, och en del med mycket vettigt att säga. Man lär sig saker, man får vidga sina egna vyer. Man får också i mötet med andras åsikter - också bluddrarnas - fundera över sina egna och ibland revidera sina egna.

– Den stora svagheten med Flashback som jag kan se är regeltolkningen. Att moderatorerna själva tolkar och tillämpar regelverket, det finns ingen enighet kring vad som råder - vilket gör att den ena släpper igenom vilket skit som helst och nästa ger avstängning för för att någon hickat.

Hur går du tillväga för att tillföra ny input i grävtrådar som till exempel Bjästa-tråden?

– När jag går in i en tråd och börjar kommentera rent fakta eller sakmässigt så utgår jag vanligtvis från de kunskaper jag redan har, eller också ifrågasätter jag det som påstås i tråden på basis av de kunskaper jag har - det som står låter helt enkelt inte rätt givet det jag vet i frågan.

– De källor jag använder mig av genomgående på Flashback är offentliga dokument, offentliga källor. Det kan vara lagar, förordningar, förundersökningsdokument, domar, utredningar etc.

– Jag har inte kontaktat inblandade i något fall, jag har blivit kontaktat - men avhåller mig från att använda sådan information till jag får den verifierad från annat håll. Jag anser inte att Flashback är ett undersökande organ där sanningen skall fram till varje pris - och jag är inte säker på att den som är inblandad – ”offersidan” – alltid förstår hur stor skada det kan göra att släppa för mycket på sin integritet på en plats som Flashback. Där är nog traditionell media bättre skickade att förvalta information faktiskt, även om jag anser att de många gånger kanske skall vara försiktiga med all form av exponering.

Allmänheten verkar ha en uppfattning av Flashback som ett dunkelt tillhåll för skitsnackare, vad är din kommentar på det?

– Ja och nej. På FB finns oproportionellt många med extrema åsikter, många gaphalsar, många uppblåsta egon osv. Där finns också många seriösa, duktiga, pålästa och kunniga som faktiskt vill debattera, undersöka, veta osv.

– Rent skvaller och skitsnack är inte FB rätt plats för - man måste nog vilja vara seriös för att få något utrymme i forumet - vill man bara skvallra så finns det bättre forum.

Det är relativt vedertaget att journalister använder Forumet, oftast utan att credda ifall spåret blir en nyhet, varför tror du journalister inte vill förknippas med forumet?

– Vill inte? Hur creddar man ett forum? Ingen seriös journalist i världen skriver ”enligt någon på tunnelbanan” - ”enligt en farbror på E4”. Vad skall de skriva; ” Enligt ruskibusk på Flashback”? Seriöst. När en journalist plockar upp en ide, eller ett obekräftat påstående - vilket det som flyter runt på Flashback är, obekräftade påståenden, så kollar denne upp det och förankrar det någonstans. Sen skriver journalisten. ”enligt rektorn på skolan så ...” Det direkta kommer då från rektorn. Annars måste man fråga - varför ger inte journalister TT cred för allting, - TT får ju bara för notiserna eller det direktciterade - inte för de reportage som en journalist gör på något som kommer via TT, reportaget tar journalisten själv cred för.

Skulle du reagera negativt om en journalist ”snor” ett uppslag som du arbetat fram, utan att credda?

– Nej, absolut inte.

Vad tycker du om förslaget att nominera Bjästa-tråden till en Guldspade?

– Öväntat, överraskande och väldigt roligt.

Är det viktigt att Flashback får ett erkännande och en mer framträdande roll som medium?

– Nej, tvärtom anser jag. Flashback skall inte göras ”rumsrent” för då kommer kraven på att det skall hållas ”rumsrent”.

Finns det något med forumet du skulle vilja förändra, eller är Flashback bra som det är idag?

– Regeltillämpningen - så att alla moderatorer har ungefär samma tillämpning, och att man tydligare får veta när en varning är på etc.

Ett framtidsscenario som inte verkar avlägset är att grävjobb genomförs till stor del på nätet, precis som Bjästa-tråden, med anonyma grävare ur allmänheten och journalistens roll blir då att vara den källkritiska granskaren och producenten av slutprodukten. Skulle en sådan modell vara intressant för dig att verka i?

– Ja, det låter ju onekligen som ett intressant koncept.

RESEARCHERN

TEXT: SAMIR YOSUFI

FOTO: CHARLOTTE PETERZÉNS

I sitt arbete som researcher är Flashback ett av Linnéa Hambes viktigare arbetsverktyg. Framför allt beror det på snabbheten och det fria ordet på forumet, men ofta sker det på bekostnad av källkritiken.

- Vem som helst får skriva vad som helst, det är Flashbacks största styrka, men också största svaghet.

På vilket sätt använder du dig av forum och sociala medier i ditt researcharbete?

– Det är något jag verkligen använder mycket. Ska jag sätta igång med ett ämne jag inte vet så mycket om, är det mest intressanta att kolla forum och bloggar. Även artiklar i nättidningar och kommentarerna till dessa, där får ju vem som helst också uttrycka sig. Det handlar om att hitta indikationer på skeenden, till exempel att flera skriver om ett boende som inte fungerar, eller en medicin som skrivs ut för lättvindligt. På Flashback kan man i nästa steg hitta människor som berättar vilken medicin som är bäst och hur man går till väga för att få tag på den. Typ ”säg det här så får du den utskrivna” eller ”den kan du köpa över nätet”. Det är alltså den här sortens indikationer; här finns det något att hämta. När jag handskas med utforskade ämnen är det första sökandet på nätet det viktigaste momentet.

Kommer uppslaget först och sedan stämmer du av med Flashback, eller kan du även få idéer från forumet?

– Ja absolut, det kan jag verkligen få. När vi började med årets upplaga av Kaliber var allt nytt. Reportern var ny och jag var ny, vi kände inte varandra. Så vi satte oss ner för att försöka greppa allt, vad är det vi ska gräva om liksom? Vi hade lite idéer på hur det ser ut med vården och då var vi inne på Flashback för att stämma av. Väl där såg vi att folk skrev väldigt mycket om en speciell medicin – och där fick vi det uppslaget. Dock blir nästa steg oftast att söka på mer specifika forum, typ för folk som lider av depression eller ett rent medicinskt forum. Men idéer och uppslag får man verkligen av att läsa Flashback.

Är det här en metodik du är utbildad i eller något du har utvecklat själv?

– Jag har läst en KY-utbildning i research och där lärde vi oss främst offentlighetsprincipen och hur myndigheter fungerar, hur man gräver i kommuner och sånt. Men att googla och läsa forum, det är något som alltid funnits naturligt sedan jag började använda internet. Jag har nog alltid varit sån. När Lunarstorm fanns kunde man ju se vilka som varit inne på ens profil. Ifall jag var kär i en kille kunde jag ju inte vara inne på hans sida hela tiden för att se vad han skrev. Då fick jag skapa fiktiva användare, med vilka jag sedan följde honom. Så det har alltid funnits, däremot har jag i efterhand fått lära mig hur jag kan använda det här i mitt arbete.

Källkritiskt då, om du stöter på värdefull information på Flashback, hur går du vidare med den?

– Jag kan ju aldrig använda information från Flashback i ett program, det går ju inte. Utan forumet är ju verkligen något som kan ge en indikation på att så här kan det stå till. Jag ser det mer som tips, idéer och nya vinklar. Allt måste bekräftas, så det jag gör sen är att ringa myndigheter, begära ut handlingar och tala med experter. Förhoppningsvis smalnar ämnet av efter ett tag och man hittar nyckelpersoner. Då kommer personresearchen in, jag kanske kikar på Facebook, stämmer av vän-listor, söker samband. Det bara växer, växer och växer. Men som sagt, jag skulle aldrig ta information därifrån och säga i ett radioprogram att ”enligt flera inlägg på Flashback tyder det här på...”.

Använder du Flashback för att få tag på case?

– Om någon skrivit på ett forum ”jag har blivit utsatt för det här och det här” går det kanske att skicka privata meddelanden till den personen med en intervjuförfrågan. Då förklarar jag att jag är journalist, att personens berättelse är intressant och att vi håller på med en grej som personen passar för. Vi har också gått den motsatta vägen och själva postat förfrågningar på forum.

Hur ställer du dig till Bjästa-tråden på Flashback?

– Jag har faktiskt inte kollat på den, men jag har hört en del av diskussionerna kring den. Att tråden gjorde egna efterforskningar och att Nicke Nordmark (Uppdrag Granskning, reds. anm.) var inne på tråden kontinuerligt när han gjorde ”Den andra våldtäkten”. Nu vet inte jag om det här stämmer men de sa att 80 procent av tråden är skit. Det hade ju inte gått att publicera, skulle vi publicera ett Kaliberprogram där 80 procent är skitsnack, inte fan vinner man några guldspadar på det. Det hade ju blivit anmält tusen gånger om, antagligen för förtal och liknande.

Därför är ju det en fråga för framtiden liksom, om man skulle kunna göra någon slags tråd som är mycket mer kontrollerad. Att du kanske behöver bifoga bevis för att få publicera. Men i och med att så mycket i den tråden var osant är det ju ingen journalistisk produkt, inget som går att publicera. Vad känner du om den?

En journalistisk slutprodukt är det kanske inte, men arbetet som har gjorts är fortfarande journalistiskt, en slags medborgarjournalistik. Då bygger det ju på en öppenhetsprincip, man får nästan

räkna med att det skrivs skit för att få det som är bra på samma gång. Flashback är ju en process, i grund och botten ett offentligt samtal.

– Så är det i och för sig när vi gör vårt arbete också. Man sitter med en massa information, mycket som måste sorteras bort. Man tänker ”nä, det här stämmer inte, du har varit ute på helt fel spår ett tag”, folk säger saker till dig som inte är sanna men som du tror på i början. Det är mycket material som väljs bort, lyfter man på tillräckligt många stenar hittar man skit.

Har du något problem med stämningen på Flashback? Och tycker du forumets egen etik är befogad, att ändamålet helgar medlen?

– Jag kan bli lite bedrövad när jag sitter på Flashback, det är samma sak som när jag läser kommentarerna på Aftonbladet, vilket jag försöker undvika ibland. Jag blir så besviken på mänskligheten; ”gud, tänker människor så, tycker folk så? Men det finns ju folk där som verkligen har humor, vilket kan vara väldigt befriande. Och jag tycker att det är viktigt att det finns en plats där folk får säga vilken skit de vill. Folk får skriva allt, man kan ge tips på hemmagjorda bomber och bästa horan i Göteborg. Det är ju helt gränslöst, vilket också är rätt spännande.

Jag tycker dock inte man behöver lägga ut allt på internet. Vill man verkligen se allt, kan man begära ut allt själv. Samtidigt vet folk ofta inte vad de kan begära ut, man tror att det handlar om mer sekretess än vad det faktiskt gör. Vem vet, Flashback kanske till och med uppmuntrar folk att börja begära ut saker och kräva öppenhet av myndigheter. Jag tycker att det är viktigt med så mycket transparens som möjligt.

Tror du att ”Flashback-etiken” kan ha en inverkan på dagens journalistik?

– Jag hoppas att den skall göra så man bli extra källkritisk. Om en person blir felaktigt uthängd kan den få ett rent helvete. Man kan verkligen förstöra en människas liv om man publicerar felaktigt eller rent av gör det medvetet. Den makt jag har, genom mitt arbete, vill jag verkligen förvalta väl. Jag läste en gång att journalister är en yrkeskår som människor har minst förtroende för. Det kanske är så av en anledning. Så jag tycker verkligen att folk kan använda sig av Flashback, men jag hoppas att man är extremt källkritisk.

Vilka är då forumets styrkor och svagheter?

– Det är demokratiska, alla får skriva vad de vill,

det är styrkan. Andra forum är ju ofta reglerade, det finns kanske åldersgränser eller en moderator som tar bort inlägg av olika skäl. Man rår liksom inte på användarna på Flashback, de gör vad fan de vill. Vilket samtidigt är en svaghet, för rykten sprids. Men skriver Aftonbladet att en tv-stjärna fast för rattfylla, så står det på Flashback att det var Josefin Crawford. Man vet ju inte om det är sant men tre timmar senare går Aftonbladet ut med hennes namn.

Och i Flashbacks fall kan det bero på att någons kusin kör plogbil och har sett gripandet. Det är så jävla direkt och så jävla häftigt. Det är verkligen skitspännande. Så sjukt snabba, mycket snabbare än andra medier. Men samtidigt saknas ofta källkritiken när man publicerar något. Flashbacks styrka är alltså dess svaghet.

Hur påverkar det din yrkesroll när fler och fler kan göra research hemifrån via nätet?

– Min roll är att leta reda på fakta, vara källkritisk och bara publicera det jag har bevis för. Alla har någon sorts agenda, även om jag försöker vara öppen är man ju alltid människa. Det som blir journalisters roll är kanske att vara den källkritiska och att få ihop materialet för publicering. Men sådant gör ju till exempel bloggare skitbra också, även om de saknar tyngd eller auktoritet.

LINNÉA HAMBE

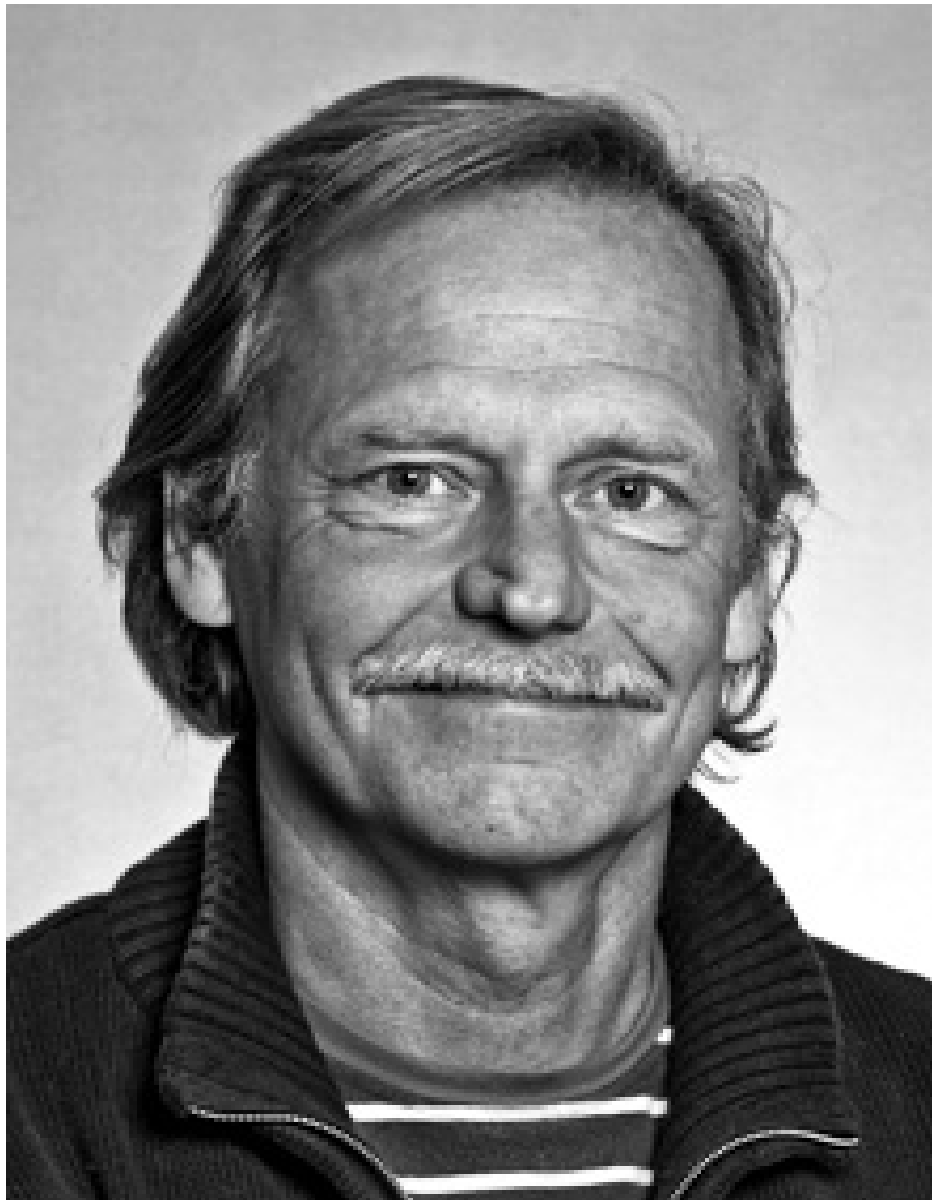
ÅLDER: 25
YRKE: RESEARCHER, SR KALIBER

Eftersom verksamheten på Flashback är något som går att applicera på den grävande journalistiken tog vi ett snack med JMG:s egen gräv-guru och guldspadejurymedlemmen Torsten Malmström. Om fördelarna för den grävande journalisten, men även om alla de problem som följer när man letar information på det anonyma forumet.

- Det fullkomligt kryllar av rasister, kvinnohatare och såkallade foliehattar.

TEXT: ADAM KOSKELAINEN

FOTO: PRIVAT

ORAKLET

I fall man vill fånga de största fiskarna bör man ibland testa att fiska vid kloakerna. Så beskriver Torsten Malmström, lärare vid JMG i Göteborg, Flashback. Ett internetforum där rykten, information och personliga fördomar blandas ut i diskussioner medlemmarna emellan. Att det finns mycket skit på Flashback håller Torsten med om, men han förklarar att han stött på trådar på Forumet som sedan blivit rykande nyhetsstoff, även fast det tagit sin tid.

– Det var en tråd för några år sedan på Flashback där någon berättade att en dömd pedofil i Stockholm drev en privatskola. Diskussionen i tråden dog snabbt ut men efter tre år så rapporterade TV-4 om detta.

– Men det har inte slagit igenom som rutin att kolla Flashback, säger han.

Kanske är det just det, att rutinen att kolla forumet saknas. För det kan finnas guldkorn att hitta där för den som kan granska det med källkritiska ögon.

Det gäller att vara just källkritisk när man granskar informationen som florerar på sidan. Den allmänna bilden av Flashback kretsar ofta kring konspirationsteoretiker som spekulerar och häver ur sig åsikter till höger och vänster. Men även främlingsfientlighet och kvinnohat har ett starkt fäste på forumet. När vi presenterar vår undersökning som menar på att den tråd vi granskat inte innehöll så mycket av någon av dessa punkter, kontrar Torsten med:

– Kanske i Bjästa-tråden, men ifall ni skulle undersöka trådarna som handlar om ”Nancy”-fallet eller Hjällbomordet så kommer siffrorna att skilja sig åt när det gäller främlingsfientliga uttalanden och allmänt skitsnack.

Om man bortser från de många personliga åsikterna så är Flashback en källa till fakta. Torsten berättar att han brukar tipsa JMG:s studenter redan första terminen att kolla hur medlemmarna på forumet gräver fram informationen.

– Ibland är de ruskigt snabba med att få ut namn och liknande på misstänkta. Sedan är de fruktansvärt duktiga på att ta fram borttagna saker på webben.

Något som han hoppas skall lära blivande journalister ett och annat i hur man går tillväga samt hur processen kring ett gräv kan se ut.

– Många gånger fastnar Flashback folket på smådetaljerna vilket ofta kan ge resultat.

Som exempel berättar han om en fotbollsspelare som slagit sin fru och via tidningen fick man bara reda på att en klubbdirektör uttalat sig. Via detta gick diskussionen igång på forumet om vilka svenska fotbollsklubbar som har en klubbdirektör. Något som resulterade i att de till slut kom fram till vem det var.

Ett annat tips som Torsten ger sina elever om Flashback är att man kan dra användning av extremiteterna som finns där och på andra platser.

– Jag kollar forumet ”Politisk

korrekt” ofta och kan tänka mig att man kan få mycket bra ingångar där om tillexempel Sverigedemokraterna.

Trots alla bra ingångar tycker han det är viktigt att poängtera att ingen börjar på noll när det gäller gräv, speciellt inte på Flashback.

– Alla har någon form av agenda, oavsett vad du gör så har du en tanke bakom själva agerandet. Men samtidigt så skiljer sig inte en Flashbacktråd från andra ställen där rykten skapas och blandas.

Torsten Malmström verkar hamna i samma grupp som de flesta Journalister vi pratat med. Journalister som ser Flashback för var det är, ett speakers corner, där man kan hitta både scoop och skitsnack. Det är även ett forum som kan skrämmas, främst med sitt rykte och sin frigående attityd som utlovar allt och lite till. Men att denna påstådda rädsla främst finns hos äldre journalister tror inte Torsten på.

– Det brukar sägas så, men det är inget jag tror på. Det kan väl bero på att jag är 62!

TORSTEN MALMSTRÖM

ÅLDER: 62
YRKE: LÄRARE,
JMG

ATT PLOCKA RUSSIN

Den 11 oktober förra året förklarade 21-årige Marcus Janne i en Flashbacktråd att han beslutat att ta sitt liv och sända ut det hela på nätet. Med användarnamnet Lurifaxflux skrev han klockan 11.51:

“Har bestämt mig nu för att ta livet av mig genom att hänga mig”...”Har satt på min webcam med ett program som gör en dump varannan sekund och slängt upp en ftp där bilderna hamnar...”

TEXT: ALEXANDER DOMINICI

FOTO: PRIVAT

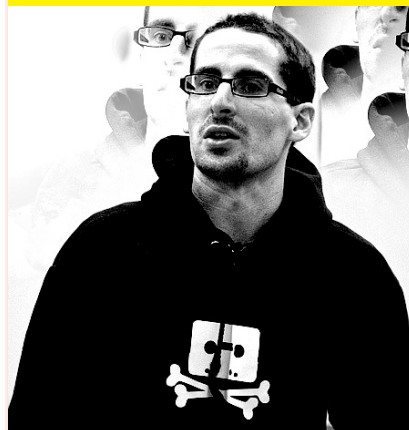
Tjugoen minuter senare hade polisen genom tips lyckats spåra och bryta sig in i lägenheten där det hela utspelade sig. Men vid den tiden gick tyvärr Marcus liv inte att rädda. En modern tragedi som orsakade en kritikstorm mot Flashback när det visade sig att flera kommentarer i tråden uppmanade Marcus att göra det och kallat honom lögnare.

Dagen efter skrev Marcin De Kaminski en debattartikel i Aftonbladet där han påpekade att internet lika gärna kan rädda unga människors liv. I umgänget på nätet kan sorg och svåra livsöden hanteras på ett sätt som annars kan vara svåra att hantera. Det fungerande sociala sammanhang, som flashback kan erbjuda, är i grunden något gott menar han.

– Jo, det har blivit kontroversiellt eftersom man inte vet hur det fungerar.

MARCIN DE KAMINSKI

ÅLDER: 30
YRKE: DOKTORAND I
RÄTTSSOCIOLOGI OCH
NÄTFORSKARE

Marcin De Kaminski är doktorand i rättssociologi knuten till forskningsprojektet Cybernormer - ett samarbete mellan forskare vid Lunds universitet och IT-aktör-

er som Ericsson. Även The pirate bay är involverat och har bidragit genom att under tre dagar döpa om sig till “The research bay” och upplåta stor plats på sin förstasida åt forskningsgruppens enkät om nätvanor.

Huvudsyftet med projektet är att undersöka skillnaden och avståndet som idag riskerar uppstå mellan den traditionella samhällets regler och de sociala normer som genereras inom ramen för unga nätkulturer. På hemsidan Cybernormer.se vill man skapa en mötesplats för kunskap och diskussioner kring hur Internet skapar nya normer i samhället. Sociala normer som växer fram inom olika nätkulturer, men också normer i form av lagstiftning som syftar till att reglera och kontrollera aktiviteter på internet.

När De Kaminski tittar på siffrorna från våra mätningar i Bjästa-tråden är han inte speciellt förvånad.

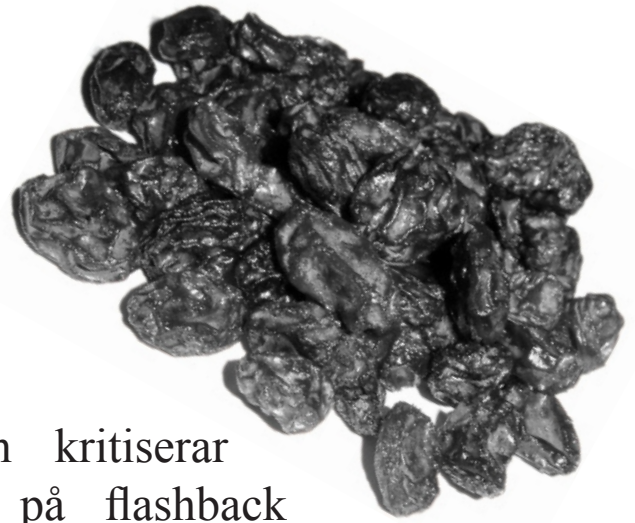
– De ger en bild som överensstämmer ganska mycket med hur jag ser på flashback, säger han.

– Det är en bra blandning på folk, som faktiskt ingår i diskussionen på ett rätt sunt sätt.

Det gäller att läsa Flashback och många andra sajter på rätt sätt, menar De Kaminski. Han liknar det vid ett kollektivt huvud på internet. Inläggen är som tankar som man nödvändigtvis inte säger högt, men som man vill testa och få reaktioner på. Därför finns det ingen mening med att hänga upp sig på enstaka kommentarer i en tråd om de inte är representativa för helheten. För att göra det hela mer förståeligt liknar han flashbacktrådarna vid en kaka som håller på att bakas.

– Det är lite orättvist att då gå in och sno ett ruttet russin och på grund av det döma ut hela kakan, innan den har bakats ut.

Marcin De Kaminski vet vad han pratar om när det kommer till de ruttna russinen. I sina försök att förstå hur forumet fungerar har han själv fått utstå påhopp för sitt judiska ursprung. Ingen tvekan om att smutskastning och förtal är ett problem för Flashback internt. Men han förfäras inte, utan poängterar tvärtemot att det vore konstigt om yttre element bestämde etikettreglerna på nätsajter. Tendensen han sett är att man sänker hela flashback för att där finns extremister. Men de åsikterna finns såklart där, precis som i övriga samhället säger han. Möjligtvis kan det vara en generationsfråga,

“ De som kritiserar tonen på flashback har kanske inte hört hur snacket på en vanlig skolgård går

tror De Kaminski.

– De som kritiserar tonen på flashback har kanske inte hört hur snacket på en vanlig skolgård går

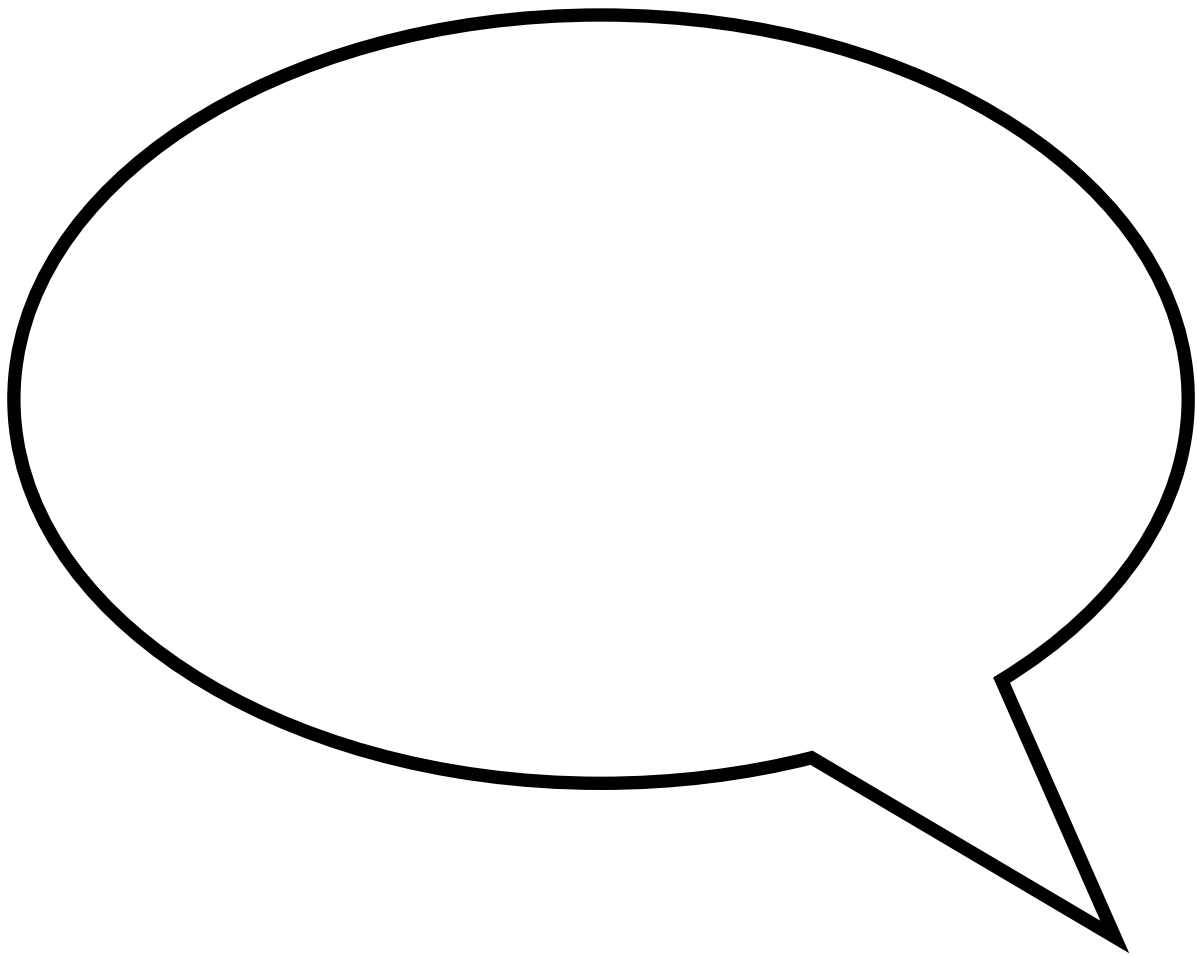
Det kan vara till hjälp att se på nätdiskussioner som på meningsutbyten vänner emellan, som man kanske inte hade fått chansen att tjuvlyssna på om det inte vore för internet. Av samma anledningar som det inte går att prata på samma sätt med myndigheter som bland sina vänner så går det inte att förutsätta att en helt utomstående skall förstå interaktionen på nätforum.

Förhoppningsvis kommer även medierna mogna i sitt förhållningssätt till nätet. För De Kaminski tror att journalister har en viktig

roll att spela även i framtiden. Inte minst som uttolkare och översättare mellan de två världarna. Bara de kan hålla sin trovärdighet uppe.

– Än så länge tror jag på vad som står i tidningen, men den dagen jag slutar göra det kommer jag ju gå över till twitter eller någon annan nätkälla.

DISKUSSIONEN

Varför inte diskutera ett arbete om Flashback med Flashback? Vi presenterade våra viktigaste resultat om Bjästa-tråden på forumet. Så här gick diskussionen till.

2011-04-13, 11:34 #1

Jemanno
Medlem ●
Reg: Mar 2011
Inlägg: 7

Jag håller just nu på med en kandidatuppsats i journalistik om Flashback i allmänhet och Bjästa-tråden i synnerhet. Ett moment i detta arbete har varit att göra en innehållsanalys av Bjästa-posterna, för att få en bild över andelen ny input, den källkritiska medvetenheten och nivån i tråden. Tänkte bara dela med mig av några siffror & höra om någon här har någon kommentar på dessa!

Post 1 till 2292 har kodats (alla poster fram till klockslaget då Uppdrag Granskning sänder sitt reportage om Bjästa). Posterna har sorterats in under följande kategorier: fråga, förklaring, fakta, åsikt eller annan.

Åsiktsinlägg är de vanligast förekommande, 36,5 % av 2292 poster. Fakta utgör 13,4 %, fråga och förklaring ligger på omkring 18 %.

30,3 %, eller 695 inlägg, innehåller ny input, dvs att något nytt tillförs till diskussionen.

Vad gäller den källkritiska nivån, som ger ett värde på hur källkritiskt medveten skribenten är & delas in i kategorierna ingen, dålig, medveten & oklanderlig får vi följande värden:

36,5 % är källkritiskt medvetna, 3,7 % oklanderliga. 5,4 % är dåligt källkritiskt grundade 54,5 % av inläggen helt saknar inslag av källkritik.

En sista variabel är "nivån" i tråden, dvs huruvida samtalet sköts snyggt & "rätt" ur journalistisk synvinkel eller om det bara snackas skit. Den variabeln är extra intressant då många utanför FB har en bild/fördom om av att det bara hänger skitsnackande nazister här.

Endast 41 poster, eller 1,8 %, strider mot de pressetiska reglerna (t ex namn/bildpublicering eller förtal). 203 poster, eller 8,9 % är rent skitsnack medan de resterande 2048 posterna (89,4 %) är så att säga "rena".

Vad tycker ni? Är det överraskande siffror eller en självklarhet?

RAPPORTERA CITERA

2011-04-13, 11:40 #2

tältpinne
Medlem ●
Reg: Dec 2006
Inlägg: 7 233

Intressant. Hur väger du in modereringen? här får gärna någon mod kommentera, men jag misstänker att ett stort antal inlägg har raderats i Bjästa-tråden.

Nu går det såklart inte dra slutsatser av information som inte finns, men en del av förtjänsten bör väl tillskrivas arbetet med att hålla pli på det konstanta flödet av inlägg som pågick där när potatisen var som hetast.

.....[Träningsjournal](#).....[Flashback-quiz!](#).....

RAPPORTERA CITERA

2011-04-13, 11:40 #3

danneoh
Medlem ●
Reg: Sep 2008
Inlägg: 1 136

Förmodligen överraskande för de som enbart sitter på heta ämnen, vi (jag) lite mer distanserade flashbackare som hittar oss runt in i de hemliga och häftiga forumen anser det föga överraskande..

Spoiler:

.....

SLUTA CITERA FÖRSTA INLÄGG!!

RAPPORTERA CITERA

2011-04-13, 11:44 #4

Mattsson69
Medlem ●
Reg: Feb 2007
Inlägg: 556

Citat:

Ursprungligen postat av **danneoh**

Förmodligen överraskande för de som enbart sitter på heta ämnen, vi (jag) lite mer distanserade flashbackare som hittar oss runt in i de hemliga och häftiga forumen anser det föga överraskande..

Spoiler:

Håller med , Oneliners borde ju dra ner undersökningen en hel del , heta ämnen gör så att folk utan kompetens inom ett visst område hittar dit ..

2011-04-13, 11:48 #5

najas
Moderator ●

Reg: Dec 2007
Inlägg: 4 651

Det skulle ju faktiskt vara rätt kul om du fick även de raderade inläggen och därmed kunde göra en analys av hur modereringen påverkat det hela. Du ser ju bara en liten del av inläggen och jag skulle gissa att massor är raderade (utan att ha kollat på tråden). Jag har ingen aning om du är intresserad av detta eller om vi kan göra så men ska höra med modskollegor och admins om intresse finns från din sida.

EDIT: såg nu att tältpinne varit inne på det redan

Senast redigerad av najas 2011-04-13 kl. 11:53.

RAPPORTERA CITERA

2011-04-13, 12:15 #6

UAA
Avstängd ●

Reg: Jun 2008
Inlägg: 4 389

Oj! Läckert! Tack för att du delade med dig! Skulle du kunna utveckla på vad du hade som kriterier för hur du bedömde hur god källkritiken i en post var?

RAPPORTERA CITERA

2011-04-13, 12:25 #7

-Wasteland-
Medlem ●

Reg: Apr 2007
Inlägg: 1 188

Intressant ämne för en kandidatuppsats, hoppas du får den hjälp du behöver och vill ha. Jag ser fram emot att läsa den färdiga uppsatsen. Nu tar vi över etablissemangsinstitutionerna inifrån 🤔

Ej är Sverige fattigt, ej mörkt, ej kallt. Det var järn i jorden, när drivan smalt.
Och i sommarnattslyset rodnar rågen vid suset av den svenska furan, som hägnar allt.
Snöland, solland, lyssna, kring skär och strand sorla tusen böljor, dem kölden band.
Tusen vaknande unga viljor verka och sjunga, och det röjs, det plöjs i vårt fosterland.
Axel Lundegård

2011-04-13, 13:36 #8

Jemanno
Medlem ●

Reg: Mar 2011
Inlägg: 7

Citat:

Ursprungligen postat av **tältpinne**
Intressant. Hur väger du in modereringen? här får gärna någon mod kommentera, men jag misstänker att ett stort antal inlägg har raderats i Bjästa-tråden.

Nu går det såklart inte dra slutsatser av information som inte finns, men en del av förtjänsten bör väl tillskrivas arbetet med att hålla plii på det konstanta flödet av inlägg som pågick där när potatisen var som hetast.

Det är förhållandevis få poster som blivit modererade, men de som raderats är ju svårare att hålla koll på - men jag tror faktiskt inte det är supermånga & de har heller inte påverkat flödet nämnvärt. Samma sak gäller poster från mods - någon enstaka gång har mod avslutat en av många pågående diskussioner, men utan att påverka helheten.

Citat:

Ursprungligen postat av **najas**
Det skulle ju faktiskt vara rätt kul om du fick även de raderade inläggen och därmed kunde göra en analys av hur modereringen påverkat det hela. Du ser ju bara en liten del av inläggen och jag skulle gissa att massor är raderade (utan att ha kollat på tråden). Jag har ingen aning om du är intresserad av detta eller om vi kan göra så men ska höra med modskollegor och admins om intresse finns från din sida.

EDIT: såg nu att tältpinne varit inne på det redan

Det hade varit riktigt gött att få ta del av modererat/raderat material, tack på förhand om du vill kolla med kolleger! Har sökt ett par av de mods som varit mest framträdande i Bjästa-tråden, men utan resultat - så att få tag i någon som har den kollen vore guld.

2011-04-13, 13:38 #9

UAA
Avstängd ●

Reg: Jun 2008
Inlägg: 4 389

Citat:

Ursprungligen postat av **Jemanno**
Kriterierna utgår från Torsten Thuréns & Göran Leths "Källkritik för internet" & kan kort sammanfattas i dessa tre variablerna: världsbild och kunskapsyn som tendens, trovärdighet och källans förutsättningar och egenskaper. Översatt till Flashback kan man säga att skribentens historik och benägenhet att hänvisa till källor innebär att posten kodas som "källkritiskt medveten" eller "oklanderlig". Ny input eller fakta utan källa kodas således som "okritisk". Det räcker alltså att en post bryter mot en av variablerna för att klassas som "okritisk".

Tack! Har en fråga; om ett påstående blev backat av en källa i tråden, och framtida, nya postare upprepade faktumet(utan quote, bara återberättar faktan) utan att hänvisa till källan i sin post, ansågs den posten som källkritisk då, eller krävde det ett upprepande av källhänvisningen?

2011-04-13, 13:43 #10

Jemanno
Medlem ●

Reg: Mar 2011
Inlägg: 7

Citat:

Ursprungligen postat av **UAA**
Tack! Har en fråga; om ett påstående blev backat av en källa i tråden, och framtida, nya postare upprepade faktumet(utan quote, bara återberättar faktan) utan att hänvisa till källan i sin post, ansågs den posten som källkritisk då, eller krävde det ett upprepande av källhänvisningen?

Då uppfattas den som källkritiskt medveten, men det är ju lite snirkligare att avgöra. Sammanhanget är ju helt avgörande och då är det min bedömning som fått råda. Nyckelordet är medvetet just "medveten", för att lättare kunna hantera materialet. & det är ju relativt få inlägg som fått etiketten "oklanderlig".

2011-04-13, 15:21 #11

Hamilkar
Moderator ●

Reg: Dec 2007
Inlägg: 12 113

Inte jätteöverraskande. Min erfarenhet av intensiva krimtrådar är att de håller sig på en hyfsad OnT-nivå med någorlunda vettig källkritisk invå (om än med en jäkla massa upprepningar) så länge det faktiskt finns nåt vettigt nytt att snacka om, men att det ballar ur så fort informationsflödet sinar, för då har folk vant sig vid att posta tio inlägg om dagen i tråden, och kan de inte längre skriva något vettigt, så börjar de snacka skit i stället - eller blir osams med varandra.

Sen är ju namnpublicering av misstänkta och i stor utsträckning offer en del av Flashbacks etos. Där ska man ju ha klart för sig att vi skiljer oss, och **vill** skilja oss, från gammalmedia. Däremot behövs det ju inte särskilt **många** postningar i en tråd för att tala om vad den misstänkta och offret heter, så att bara 1,8% av posterna strider mot de pressetiska reglerna säger kanske inte så mycket om hur tråden fungerar.

Kommer du att ta upp något om det jag i samband med Bjästatråden alltid framhåller som Flashbacks styrka, nämligen att det kollektiva författarskapet gör att ingen enskild agenda eller enskilt förhållningssätt slår igenom? Det var ju bara på Flashback som man fick klart för sig vilken sinister roll killens mamma spelade, medan gammalmedia som Uppdrag Granskning spelade ner hennes roll markant, eftersom hon inte stämde med den dramaturgiska vinkel man ville köra där.

| Moderator i [Fotografi](#), [Genetik](#) och [Språk](#). Hjälpmoderator i [Kriminella nätverk och brottslighet](#) |

2011-04-13, 15:35 #12

Jemanno
Medlem ●

Reg: Mar 2011
Inlägg: 7

Det är en väldigt god poäng att det bara behövs ett fåtal inlägg som tex publicerar namn, samtidigt har andra företeelser vägts in i den kategorin. Självklart är den inget idiotsäkert mått, men åtminstone en indikation.

Ja, en av de avgörande slutsatserna, inte bara i fråga om Bjästa, utan forumet som helhet och dess relation till journalistiken är just att ett omodererat kollektiv både står emot enskilda agendor, både kan utföra ett jobb som en ensam journalist inte klarar av. 100 händer är ju bättre än två, med all kunskap & alla kontakter Flashbackförfattarna sitter på.

2011-04-13, 18:20 #13

scheele
Medlem ●

Reg: Jan 2008
Inlägg: 1 320

Jag kan undra hur du klassar källkritiken objektivt när du klassar inläggen?

Det finns ju ingen regel om att man ska ha källhänvisning eller värdera densamma. Så jag antar att alla om inte berör källkritik hamnar i slasken "inläggen helt saknar inslag av källkritik". Kan ju förklara att denna blir såpass hög som 54%, det betyder ju knappast att mer än hälften av skribenterna är omedvetna om att vara källkritiska. Det är bara det att man inte alltid skriver ut det, eller ens berör värderingen av källan om en annan skribent har gjort en bedömning bara några inlägg ovanför.

Men som Hamilkar så får alla ha en åsikt, och diskussionen hettar egentligen mest till ordentligt när skribenter menar att andras åsikter är omöjliga eller ej tillåtna. Detta kan jag tycka gäller oavsett om man anser att GM är skyldig eller oskyldig.

Edit: dessutom så är vi ju rätt så många som sorterar bort onlineinlägg eller åsiktsinlägg när vi läser tråden. Även om man naturligtvis reagerar inför vissa inlägg, även då de inte innehåller fakta.

Senast redigerad av [scheele](#) 2011-04-13 kl. 18:22.

2011-04-13, 19:02 #14

dempa69
Medlem

OMG! Its the nazidog!

Reg: Dec 2005
Inlägg: 977

Nu skulle h*n göra en kandidatuppsats i *Journalistik* och där kan väl källkritik vara ganska viktigt antar jag. Något som jag gärna skulle se är en jämförelse mellan Aftonbladets nyhetsartiklar specifik dag mot FB:s spegling av specifika nyheter per samma nyhetsdygn. Jag tror tyvärr inte att det skulle falla speciellt väl ut vare sig journalistiskt för nyheten eller för kommentarerna som kommer in avseende nyheten/trådstarten för Aftonbladets del d.v.s. 😞

"En invandrare ska inte bara ha samma rättigheter och möjligheter som en infödd svensk, utan också ha samma skyldigheter." Merit Wager
Irriterad? Kan nås på [mordhot\(at\)inbox.lv](mailto:mordhot(at)inbox.lv)

2011-04-13, 20:32 #15

Hamlikar
Moderator

Reg: Dec 2007
Inlägg: 12 113

Citat:

Ursprungligen postat av **Jemanno**
Det är en väldigt god poäng att det bara behövs ett fåtal inlägg som tex publicerar namn, samtidigt har andra företeelser vägts in i den kategorin. Självklart är den inget idiotsäkert mått, men åtminstone en indikation.

Ja, en av de avgörande slutsatserna, inte bara i fråga om Bjästa, utan forumet som helhet och dess relation till journalistiken är just att ett omoderat kollektiv både står emot enskilda agendor, både kan utföra ett jobb som en ensam journalist inte klarar av. 100 händer är ju bättre än två, med all kunskap & alla kontakter Flashbackförfattarna sitter på.

Det är naturligtvis en annan sak som är viktig. Den samlade expertisen bland till exempel krimforumens postare övergår inte bara självklart med storleksordningar en given journalists kunskaper, utan också de kunskaper en journalist har i sitt samlade nätverk.

| Moderator i [Fotografi](#), [Genetik](#) och [Språk](#). Hjälpmoderator i [Kriminella nätverk och brottslighet](#) |

⚠️ RAPPORTERA 🗨️+ 🗨️ CITERA

2011-04-13, 22:05 #16

scheele
Medlem

Reg: Jan 2008
Inlägg: 1 320

Citat:

Ursprungligen postat av **dempa69**
Nu skulle h*n göra en kandidatuppsats i *Journalistik* och där kan väl källkritik vara ganska viktigt antar jag. Något som jag gärna skulle se är en jämförelse mellan Aftonbladets nyhetsartiklar specifik dag mot FB:s spegling av specifika nyheter per samma nyhetsdygn. Jag tror tyvärr inte att det skulle falla speciellt väl ut vare sig journalistiskt för nyheten eller för kommentarerna som kommer in avseende nyheten/trådstarten för Aftonbladets del d.v.s. 😞

Jo, visst håller jag med om att det är viktigt. Och det var just min poäng att det finns funderingar på hur mycket man kan tolka in i den matematiska siffran 54% för inlägg som helt saknar källkritik.gäller denna grupp alla eller bara de inlägg som klassas som fakta?

Kanske lite orimligt att utgå från att det saknas källkritisk insikt bara för att det inte redogörs för någon.

⚠️ RAPPORTERA 🗨️+ 🗨️ CITERA

2011-04-13, 22:16 #17

scheele
Medlem

Reg: Jan 2008
Inlägg: 1 320

Citat:

Ursprungligen postat av **Hamlikar**
Det är naturligtvis en annan sak som är viktig. Den samlade expertisen bland till exempel krimforumens postare övergår inte bara självklart med storleksordningar en given journalists kunskaper, utan också de kunskaper en journalist har i sitt samlade nätverk.

Som "kunskapsbank" och brainstormingsession är ju de seriösare forumtrådarna på flashback rätt så oslagbart. Det finns problem med anonymitetsaspekten på källkritiken, för alltför stor källhänvisning riskerar att outa användare och röja insiderkällor. Man lär sig även med tiden att se vilka användare som har större insikter och kunskaper än andra. Den samlade kunskapsmängden är oslagbar.

Det är ju dessutom ett fåtal som driver frågor om att hänga ut personer, och där skiljer sig ju inte de från gamarna på kvällspressen. Fan tro't om inte det ibland är journalister inne och driver detta själva? (jag är helt säker på att aftonbladet och expressen ofta är här och murvlar, enstaka journalister då som vill "leverera" till redaktionen)

⚠️ RAPPORTERA 🗨️+ 🗨️ CITERA

2011-04-14, 02:36 #18

Jemanno
Medlem ●
Reg: Mar 2011
Inlägg: 7

Citat:

Ursprungligen postat av **scheele**
..jag antar att alla om inte berör källkritik hamnar i slasken "inläggen helt saknar inslag av källkritik". Kan ju förklara att denna blir såpass hög som 54%, det betyder ju knappast att mer än hälften av skribenterna är omedvetna om att vara källkritiska. Det är bara det att man inte alltid skriver ut det, eller ens berör värderingen av källan om en annan skribent har gjort en bedömning bara några inlägg ovanför.

Kul att det blir lite debatt! För att klarlägga vad jag menar med "saknar inslag av källkritik" så är det, precis som du påpekar, en slaskhink. De 54% som hamnar i den kategorin är alltså de inlägg som inte går att bedöma. Därmed inte sagt att det inte är källkritiskt upplysta skribenter som skrivit dem.

Inlägg som ansetts vara rent okritiska hamnar alltså inte i den kategorin utan under just kategorin "okritiskt" och som man kan se är dessa väldigt få..

RAPPORTERA CITERA

2011-04-14, 11:37 #19

Jemanno
Medlem ●
Reg: Mar 2011
Inlägg: 7

Citat:

Ursprungligen postat av **scheele**
Som "kunskapsbank" och brainstormingsession är ju de seriösare forumtrådarna på flashback rätt så oslagbart.

Den här uppfattningen är ganska utbredd bland de forskare och journalister jag har intervjuat. Men problemet enligt många, däribland guldspadejuryen, är också just att det slutar där och inte blir en färdig "produkt". Personligen kan jag se en poäng i den argumentationen. För vad finns det för poäng med att göra omfattande research och grävarbete om det sedan inte görs (lätt)tillgängligt för gemene man? Finns det ett egenvärde i själva grävandet?

2011-04-16, 00:03 #20

scheele
Medlem ●
Reg: Jan 2008
Inlägg: 1 320

Visst finns det väl ett egenvärde i grävandet. Man märker ju hur "tonen" blir mer hastig och det blir kortare inlägg med mer skrivfel då det upptäcks mycket "fakta". Men det kanske absolut allvarligaste invändningen är väl att det egentligen lika ofta slår fel innan det blir "rätt". Just själva sammanfattningen sker ju oftast genom att moderatorer uppdaterar sammanfattningarna med regelbundenhet. Här hittar man dem:
<https://www.flashback.org/t1420802>

Alla som har varit med ett tag på flashback vet hur processen fungerar, den följer en sorts mall. Först kartläggs personerna runt brottet, sedan samlas fakta in som sedan diskuteras om det är rimligt eller orimligt. Sedan uppstår det schatteringar som hävdar endera ena sidan eller andra. I denna debatt så hittar man mycket att fundera på.

Så själva syftet som jag ser det är dels att man får en känsla av att man betraktar en tidning utan reportrar där läsarna skriver nyheterna och utan någon som helst censur, varken på politisk fingertoppskänsla, ej heller om någon blir sårad av de som är inblandade. Endast det fria ordet.

Betraktaren, för det är ju många som läser trådar utan att skriva i dem, gör sin egen bedömning. Jag menade bara att jag tror det finns en känsla av bedömning eller källkritik hos flertalet som skriver och läser. Men just därför man inte ens måste vara objektiv utan kan vara partisk kan man medveten välja att bortse från att en viss källa kan vara osaklig och motsägelsefull. Pekar slutsatserna i källans material mot dina egen bias så kör man på det.

Precis som alla åklagare gör när de trycker ner saker i slasken. Det är ju i allmänhet så att Slasken inte alls innehåller bara slaskmaterial i en verklig utredning. Det är ju bara att betrakta både Da-costa mordet och Quick-tråden så inser man att det handlar inte om konspiratoriska fantasier. Det handlar om att man granskar makten, granskar de som inte media eller den politiska sfären vågar sopa rent hus med.

Hur betraktar man källkritik när man studerar hur Van Der Kwast hanterade utredningarna med quick?
På samma sätt kan man resonera om många rättegångar som har varit offentliga i den meningen att alla i svenska folket har "följt rättegången som man säger". Sedan upptäcker man hur tillrättalagd bilden på brotten gärningsmannen och offret är i media. Oftast framkommer det en annan bild på Flashback, det är inte nödvändigtvis sann, men den är ur ett strikt informationsflöde att betrakta som icke manipulerad. Allt får finnas med, här finns ingen "slask".

Senast redigerad av scheele 2011-04-16 kl. 00:09.

RAPPORTERA CITERA

ATT TOLKA EN ROLL

Tiotusenkrönsfrågan som vi hela tiden snuddat vid i det här magasinet är om journalister kommer att behövas i framtiden. Det entydiga svaret ifrån alla vi talat med är till vår stora lättnad “Ja”. Men ännu är vi inte ute ur skogen.

TEXT: ALEXANDER DOMINICI
FOTO: EXPRESSEN/WIKIMEDIA COMMONS

Anders Mildner, frilansjournalist och krönikör i Svenska dagbladet, har ägnat de senaste åren åt att undersöka vad sociala medier betyder för oss och vår kultur. I sin essä “Den stora upplösningen: Vem är journalist när journalismen vittrar bort? Och Varför?” tar han upp journalistrollens historia och potentiella utveckling i det moderna medielandskapet. Han tror att det även i framtiden kommer att vara viktigt att de som arbetar med media behärskar klassiskt journalistiskt hantverk. Grunderna föblir att ha koll på hur man intervjuar, skriver, hanterar källor och får fram offentligt material.

– Men sen gäller det att kunna applicera det på en internetvärld och dra nytta av alla källor som

ANDERS MILDNER

ÅLDER: 43

YRKE: FRILANSJOURNALIST

finns där, säger Anders Mildner.

– Då behöver man också någon form av socialt kapital, för vem som helst kan inte få fram hur my-

cket som helst bland människor på nätet. Men med rätt kontaktnät kan du få tag i ofantligt mycket.

Problemet är bara att han inte tror att de flesta inom media förstått hur det här kapitalet ser ut, eller hur man bygger upp det, vilket gör att det är en kompetens som inte efterfrågas på arbetsplatser eller på utbildningarna. Än. För att förklara vidden av problemet berättar han om när han frågade kollegan Jonas Kanje, redaktionschef på City om de praktikanter man haft har kunnat tillföra någonting när det gäller internetsidan.

– Jag har alltid hoppats på att de skulle göra det, men tvärtom är det ingen som kunnat speciellt mycket alls på det området blev svaret.

En inte så oväntad men oroväckande tendens menar Mildner, som tror förmågan att utnyttja nätet och koppla informationsflödena till någon form av affärsverksamhet kommer att bli avgörande i framtiden. För att förstå hur man ska få verksamheten att gå runt på otaliga nya plattformar tror han att det kommer krävas ett större entreprenörstänkande hos journalisterna .

– Det är väl inte riktigt den sortens studenter vi tar in på journalistutbildningarna idag, utan snarare kopior på de journalister som redan finns och föreläser där.

Men under det senaste året har en hel del börjat hända efter att debatten om yrkesrollen börjat

blossa upp på allvar. SR-cheferna Mats Svegfors och Cilla Benkö har via debattinlägg och föreläsningar försökt att bilda opinion i frågan och hösten 2010 startade de *Medieormen*, en nätdiskussion som följts flitigt av mediasverige. Det här är ett inlägg på sajten av Ekots Tove Svenonius om att hitta källor via nya medier på nätet:

“...vi ska finnas där människor finns, prata med dem och lyssna på vad de har att berätta. För nyheterna finns i människors berättelser.

Alla journalister håller inte med mig, vid ett tillfälle har jag till och med kontaktats av en kollega på en branschtidning som ville intervjua mig för att det var så spännande och originellt att jag

jobbade med ”muntliga källor”. För mig är det en märklig inställning, för vad är alternativet? Hur skulle journalister jobba om vi inte pratade med folk?”

Anders Mildner håller med om att fördelarna är uppenbara. Folk har väldigt mycket specialkunskaper som journalister inte har. Något man hitills inte dragit nytta av annat än att man intervjuat dem en och en. Kan man istället utnyttja nätet till en bredare input så har journalistiken mycket att vinna.

Nackdelen är att vi idag inte har tillräckligt bra filter, vilket gör Flashback oöverskådligt och det är svårt att vika informationen. Samtidigt skall man komma ihåg att detta

MILDNER OM GULDSPADEN

Det blir komplicerat för juryn [att ge Bjästråden pris] eftersom man måste ta ett policybeslut samtidigt. Det kan jämföras det med när nobelpriset i litteratur går till någon som skriver teater: Det kan vara kul, men problemet är att priser som guldspaden är till för att befästa sammanhållningen i kåren och skapa konsensus kring vad som är journalistik. Då kan man inte riva ner de murar som man själv satt upp.

Man vill vara en liten grupp av Grävande journalister. De är en liten grupp inom kåren också. En subkultur som är lite hårdare och tuffare. Gräv [konferenser] tycker jag är rätt spänniga tillställningar.

är ett gammalt problem. Redan innan de oredigerade flödena på nätet hade journalister svårt att få överblick på de redigerade flödena som de skulle sålla i.

– Om jag sitter med alla Sveriges tidningar, vem skall hjälpa mig att berätta vad som är sant i dem eller inte?

En fråga som inte ställs så ofta i diskussionen mellan journalister eftersom allt i tidningarna förutsätts vara sant. En stolthet symptomatisk för den journalistidentitet som växte fram i början av förra seklet, triggad av en allmänhet som tyckte allt sämre om journalister.

Doktrinen blev något i stil med: “Vi har uppgiften att stå upp för medborgarna, annars skulle de bli lurade av makthavarna”. En inställning som fyllt sitt syfte, men samtidigt gör det svårt för kåren att ifrågasätta sig själv. Och i vissa fall gjort att andra aktörer inte krediterats ordentligt

– Flashback går ju inte att credda från journalisthåll, för att det är för fult. Däremot går det idag att credda vissa bloggar.

Just det goda syftet är också en skiljelinje mellan traditionell journalistik och nätmmedia. Det måste enligt spelets regler vara “de goda drivkraft-

erna” som ligger till grund för traditionell journalistik, menar Mildner. På flashback spelar det där ingen roll. Alla drivkrafter är godtagbara - även de onda.

VAD VI KOM FRAM TILL

TEXT: SAMIR YOSUFI

FOTO: WIKIMEDIA COMMONS

Innehåller Flashback bara en massa skitsnack och osanning, eller kan man surfa in på forumet och finna värdefull och relevant information? Våra resultat baseras på tråden ”15-åring i Bjästa dömd för våldtäkt mot barn - Oskyldig!(?)” och utifrån dessa kan vi konstatera följande:

Tråden utgörs till största delen av inlägg som uttrycker en åsikt, fakta-poster utgör däremot den minsta andelen av det totala flödet.

Vi uppfattar den källkritiska medvetenheten som relativt hög, likaså förhåller sig innehållet på ett ordnat sätt gentemot de svenska publicitetsreglerna.

Jargongen i tråden håller också en någorlunda städad nivå.

Vi uppfattar dessa resultat som något överraskande, främst beroende på de fördomar vi på förhand haft gällande Flashback. De fördomarna delade

vi antagligen också med en större andel av den svenska befolkningen som känner till forumet, och det är därför vi med viss glädje och optimism kan erkänna oss motbevisade.

Något överraskande kan vi också konstatera att de journalister, liksom de Flashback-medarbetare, som vi talat med inte delar vår förvåning. Det verkar råda en uppfattning om att forumet trots allt erbjuder vettigt innehåll, samtidigt har vi under intervjuerna utgått

från just Bjästa-tråden. Är det så att den avviker helt från den övriga verksamheten på forumet, ligger en del i förklaringen där.

Vår granskning av Bjästa-tråden bevisar därmed att forumjournalistik kan hållas saklig och vara värdefull, inte bara för medier utan även för allmänheten. Samtidigt kan vi fastslå att medborgarjournalistik och crowd-sourcing idag är en relativt outnyttjad resurs bland de etablerade svenska medierna.

Det i kontrast mot de röster som fått komma till tals i detta magasin, som hävdar att det är en nödvändighet att denna decentraliserade arbetsform appliceras i det journalistiska arbetet. Redaktionernas inställning till forum är dock positiv, vilket tyder på att potentialen och värdet i forum som Flashback erkänns.

Man ska dock komma ihåg följande; en omfamning av forumjournalistik innebär inga omvälvande förändringar, utan vi talar helt enkelt om en effektivisering av det journalistiska arbetet och ett smartare nyttjande av den resurs ett forum kan utgöra.

Att vi definierar verksamheten i Bjästa-tråden som journalistisk, har hela tiden varit en förutsättning för att detta arbete ska ha varit möjligt att genomföra. Vad som är journalistik är helt enkelt en åsikt, likt en ideologi, vilket även det har bevisats under våra intervjuer. Vad som däremot är en journalists roll, verkar det råda relativt tydlig konsensus om.

Hur förklarar vi då våra resultat? Innehållet i Bjästa-tråden, liksom Flashback i stort, liknas av Chris Atton och Dan Gillmor vid ett offentligt samtal. Man kan också, som i Mar-

cin de Kaminskis fall dra paralleller till ett tänkande huvud. Åsikter och fakta stöts och blöts innan en slutsats kan dras. I det här fallet är det grundläggande och fundamentala arbetet, det vill säga researchen, det offentliga samtalet, eller tankarna i huvudet.

Den färdiga journalistiska produkten är följaktligen slutsatsen, eller de ord det tänkande huvudet yppar efter de genomarbetade tankegångarna. Dit når inte Flashback idag, utan den journalistiska förädlingen tar slut när allt är sagt och tänkt. Sen då? Det återkommer vi till strax.

Om vi bara stannar vid Marcin de Kaminskis exempel om det tänkande huvudet ett litet tag till, eftersom det kan förklara den jargong som återfinns på Flashback. En människa tänker en stor mängd tankar som inte alltid är nyanserade, rationella eller politiskt korrekta. Dessa tankar är varken konstiga eller kontroversiella, så länge de stannar i huvudet. Det handlar inte om att vi vill förminska jargongen på forumet till en struntsak, men SVT:s Rapport tappar knappast anseende för att moderkanalen också visar program som Ung och bortskämd.

Det pressetiska förhållningssättet på forumet kan förklaras om vi använder en något modifierad version av teorin om konsekvensneutralitet. Sanning utan hänsyn är ett relativt genomgående tema i Bjästa-tråden, att innehållet däremot inte alltid är relevant eller objektivt är sekundärt. Men en konsekvensanalys av det publicerade materialet är samtidigt lägst prioriterat. Det plikttrogna sanningsökandet är grundvalen i tråden, och håller man denna egenskap högst i den

konsekvensneutrala teorin, passar den som förklaringsmodell. Det råder alltså en ordagrann men inte bokstavstrogen konsekvensneutralitet på Flashback.

Så lär vi fast att Bjästa-tråden har ett journalistiskt värde, kan vi sätta det i ett större perspektiv. Både Chris Atton och Dan Gillmor spår en deprofessionalisering av det journalistiska yrket. I det hänseendet är Flashback följaktligen ett praktiskt exempel på detta. I en tid då det för var dag blir allt enklare för mediepubliken att publicera sig, och i nästa steg delta i det journalistiska arbetet, har forum en framträdande roll. Framför allt när man talar grävande journalistik erbjuder forum inte bara en ofantlig kunskapsbas, men också en effektivisering av det journalistiska arbetet.

Atton och Gillmor hävdar också att medborgarjournalistiken är här för att stanna, medan dess drivkraft kan variera. Allt från politisk övertygelse till skrivglädje får människor att spendera sin lediga tid på exempelvis forum. Vanligast är dock ett sorts förakt gentemot traditionell media som uppfattas som giriga företag, som istället för att värna om den lilla människan, ägnar sin tid åt att hålla sig själva om ryggen. Poängen blir då att forum är den demokratiska plattformen, i motsats till medieföretagen, där enskilda agendor och lögnar inte får fäste.

Flashbacks fall kan vi just konstatera ett visst förakt gentemot "gammel-media" och under det yttrandefrihetsparadigm som forumet verkar i, erbjuds en plats för dessa människor att förenas på. Och även om Flashback besitter sin egen sorts hierarki, med moderatorer och admins som har den

yttersta makten, är de traditionella mediernas hierarki en betydligt mindre omtyckt plats.

Låt oss då återgå till slutprodukten. Mark Deuze och Sara Platons tes om Flashbacks amerikanska motsvarighet Indymedia. Det forumet visar upp en vilja att röra sig mot traditionell medias form när det kommer till just slutprodukt. Samma vilja går att spåra på Flashback, tydligast exemplifierat i de sammanfattningar som fortlöpande publiceras, inte minst i Bjästa-tråden. Att Flashback-skribenterna själva är medvetna om avsaknaden av slutprodukt är självklar, men frågan om vem som ska ansvara för den hänger fortfarande i luften.

Ska vi tala konsekvenser, och fortsätter ur slutproduktens synvinkel, kan en förändring av journalistrollen vara på ingång – om grävforum och medborgarjournalistik får fäste i dagens mediestruktur. Det är en prognos som inte bara Atton och Gilmor står bakom, utan den delas även av de journalister vi talat med i detta magasin. Det handlar om en relativt simpel ekvation; görs grävjobb på forum – i samarbete med de etablerade medierna – krävs en god källkritisk medvetenhet och en slipad berättarteknisk förmåga av journalisten. Vi talar om en slags redaktörsroll, där folket levererar grundmaterial som sedan finkammas efter guldkorn av journalisten.

All journalistik kommer givetvis inte genomföras på detta vis, inte heller alla grävjobb. Men i takt med att internet tar en allt större plats i samhället, kommer just källkritik och berättarteknik bli två av de viktigaste ingredienserna hos den verksamme journalisten.

Ur en demokratiaspekt bör de

traditionella medierna värna om transparensen, och genom att bjuda in allmänheten till det journalistiska arbetet, kan man stärka sitt rykte. Röster har uppmärksammat journalistkårens dåliga anseende – en relativt enkel lösning är ju då att vända sig till folket och inte sluta sig från dem.

Ser vi till Flashbacks verksamhet, kan våra resultat innebära en putsning av forumets dåliga rykte. För att modellen med grävande medborgarforum ska fungera, krävs arbetskraft. Ju fler som hittar till Flashback – desto mer legitim kan verksamheten bli, desto större blir värdet av den gemensamma ansträngningen.

Efter att ha ägnat all vår uppmärksamhet åt frågan om medborgarjournalistikens värde, kan vi konstatera att det egentligen inte finns någon som bestrider de uppenbara fördelarna vi presenterar. Samtidigt har denna journalistiska form ännu inte tagits till vara på som man kan önska. Det kan bero på rädsla för en förändring av journalistrollen, eller rädsla för den ständigt pågående tekniska evolutionen. Vi märker att teknik skrämmer, lika mycket som den förbättrar.

Det enda egentliga hindret för forumjournalistiken att slå rot, är traditionell medias motvilja till den. Men även om det finns de som hävdar att journalistkåren är en reformradd gruppering, som gärna sluter sig i den egna ryggdunkande sfären, är det en bild vi inte lyckats kartlägga. Om det är sant eller inte lämnar vi därför osagt, det finns som sagt andra som kan säga det åt oss istället.

Kan vi då dra några generella slutsatser? I fråga om Flashback; nja. Bjästa-tråden utgör

en mikroskopisk del av verksamheten i helhet, att generalisera om forumet utifrån vår smala granskning faller på sin egen orimlighet. Däremot kan vi hävda att det finns symptom på en medborgarjournalistisk rörelse på forumet, och dessa återfinns i nyss nämnda tråd.

Samtidigt kan vi inte peka på om detta är en pågående förändring, då vi helt enkelt inte har granskat Flashback över tid. Vi vet därmed inte om dessa journalistiska fragment alltid funnits på forumet, eller om det rör sig om en ny företeelse. Eller bara en slump. Däremot vet vi att Flashbacks kontroversiella stämpel sakta tvättas bort. 2000 tvingades forumet till nedsläckning på grund av den höga frekvensen av rasistiskt innehåll, idag rör det sig snarare om just en stämpel.

Slutsatsen blir då att Flashback har en stor potential, som framför allt journalister, bör ta till vara på. Lyckas man nå en sorts symbios mellan den grävande allmänheten och den förädlade journalisten, kan vi vänta oss ett fruktbart samarbete.

Det går att göra betydligt mer precisa undersökningar av kårens inställning till Flashback. Vi har inte talat med en majoritet, vi har heller inte pratat med ett tvärsnitt av kåren. Däremot har vi slagit ner i debatten och lyssnat på några av de viktigaste rösterna, liksom några av de som bestämmer över redaktionerna. Därför kan vi ge en hyfsat generell bild av kårens inställning; Flashback som verktyg är ett välkommet tillskott till det journalistiska arbetet.

Men vem som ska ta tag i det är ännu oklart.

X =

Vi vill se en ökad närvaro av internetforum i svensk journalistik. Är det något vi tar med oss efter vår granskning av Bjästa-grävet på Flashback är det just det känslan. Viljan verkar som sagt finnas där, men det praktiska genomförandet saknas fortfarande.

TEXT: AD,AK,SY
FOTO: WIKIMEDIA COMMONS

S om blivande journalister (ja, vad innebär det egentligen?) är det inte utan viss oro som vi sakta slussas in i en bransch och en kår, som trots sin viktiga funktion, missaktas både inifrån och utifrån. Inte minst som ett demokratiskt incitament, vore det därför lysande om allmänheten bjöds in i, den nästan orderlika, verksamhet som är journalistik.

Mediepubliken är inte passiv, åtminstone inte den generation av publiken som vi själva utgör. Vi deltar i det journalistiska flödet, vi kommenterar artiklar, vi surfar på forum och delar med oss av länkar. Men nästan allt deltagande är idag sekundärt, det är först efter att nyheten publicerats som vi kommer in i bilden. Ser vi däremot till Bjästa-tråden, och Flashback som helhet, är vårt deltagande i allra högsta grad primärt.

Det har känts en smula konstigt att ägna sig åt forumjournalistik som en vetenskap – för oss har internetanvändandet i princip följt oss sedan barnsben. Vi vill inte hävda att den äldre generationens journalister inte förstår, eller kan förstå, fördelarna med forum och internet i det journalistiska arbetet, men motviljan verkar komma just därifrån. På samma sätt verkar en bekvämlighet och konservatism kring rollen som journalist, strömma starkast från den äldre skaran. Det sägs att man inte kan lära en gammal hund att sitta, samtidigt vet gammal bäst. Vi hoppas att de två uttrycken möts halvvägs.

Flashback har ett skamfilat rykte, det är också till viss del befogat. Vår undersökning visar dock att det finns platser på forumet som viker av mot normen. Där pågår meningsfull verksamhet, som kan gynna alla, från journalist till slentrian-surfare. Därför handlar det om att se bortom fördomarna och omfamna det vettiga Flashback har att erbjuda. För vilket medie företag skulle inte vilja ha en redaktion på en halv miljon medarbetare, som dessutom arbetar gratis?

Om det just är Flashback som ska utgöra den plattform för medborgarjournalistik som vi önskar, vet vi däremot inte. I den frågan handlar det främst om användarvänlighet och tillgänglighet. Dessutom handlar det om att samla så många representanter från samhället under ett och samma tak. Flashbacks rykte är i detta sammanhang problematiskt, men vårt bidrag blir därför att åskådliggöra det positiva och pusha för ett vidare nyttjande. Och det finns ju uppenbara fördelar med att bygga vidare på ett redan grundat fundament.

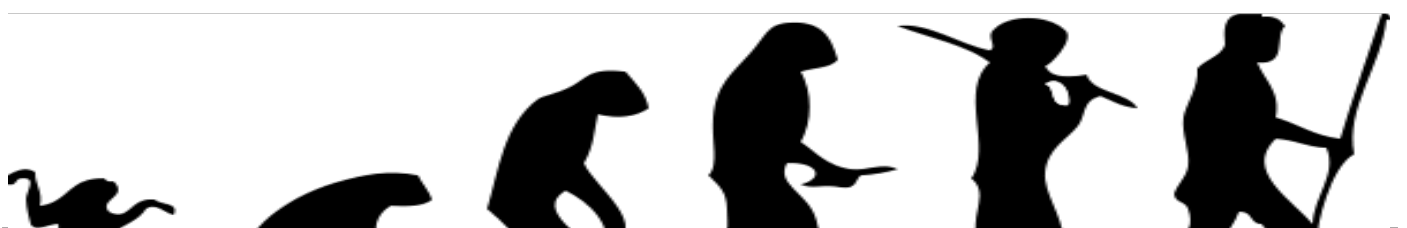
S kulle det vara Flashback man faktiskt bygger vidare på, har ju givetvis forumet självt ett ansvar i frågan. Men det är relativt små saker som måste till. Talar vi om bråkstakar som endast ägnar sig åt att snacka skit eller sprida obskyr propaganda, handlar det om att övriga användare tar avstånd – vilket de också gör. Det handlar också om att slussa in så många människor att ett tvärsnitt

av samhället nås. Då stryps till exempel nazisterna eller sexköparna till en minoritet. Vi talar inte om att rucka på yttrandefriheten på forumet, utan att alternativa värderingar och åsikter hålls i de trådar där de hör hemma – och inte spills ut över den övriga verksamheten.

Ä n en gång vill vi poängtera att ett välkomnande av forumjournalistik knappast kommer radera den befästa journalistrollen. Forumjournalistik kommer heller inte ta över all form av journalistiskt arbete, utan det är verktyget vi vill lyfta fram. Självklart krävs en viss anpassning från de journalisters sida, som väljer att applicera forum i sin metod. Men god källkritisk analysförmåga och slipad berättarteknik, som är nödvändiga egenskaper i detta sammanhang, är knappast högt ställda krav. Därför vänder vi oss till tvivlarna och säger; var inte rädda.

När allt kommer omkring kan ingen egentligen veta någonting, och då knappast sia om framtiden. Internet kan lika gärna vara en bubbla, på väg att implodera. Vi vet heller inte om den tekniska utvecklingen kommer fortsätta att revolutionera, men det skadar ju inte att haka på i tid. För en yrkesgrupp som inte värderas särskilt högt, borde det därför vara av största vikt att initiativ tas för en förändring.

I slutändan handlar det ju om ett existensberättigande. ■

VI VILL TACKA:

Britt Börjesson

Yasmine El Rafie
Carl Fridh Kleberg
Nicke Nordmark
Linnéa Hambe
Torsten Malmström
Marcin De Kaminski
Anders Mildner

Övriga intervjupersoner
och kontakter som
medverkat och/eller hjälpt till

Ett särskilt stort tack till:

Hamilkar
micro113

Övriga skribenter på Flashback
som på ett eller annat sätt
bidragit till detta arbete

